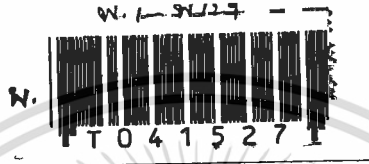

บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค
ในเขตกรุงเทพมหานคร

DEPARTMENT HEAD ROLES IN TECHNICAL COLLEGES
IN BANGKOK

เลขหมึก.....
เลขทะเบียน..... 41527
วัน, เดือน, ปี 20 ก.พ. 2545

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2544

ISBN 974-648-469-9

**DEPARTMENT HEAD ROLES IN TECHNICAL COLLEGES
IN BANGKOK**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIRMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2001

ISBN 974-648-469-9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2001

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม

วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร

นักศึกษา

นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม

รหัสประจำตัว

42064134

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2544

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. สมพร ไชยะ

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.วีระพันธ์ โชติวนิช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านประสานงานกับชุมชน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยคิดค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยสถิติ t-test ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการครองตน ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านประสานงานกับชุมชน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในด้านการบริหาร ด้านการครองตน และด้านประสานงานกับชุมชน เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า กับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการจัดการเรียนการสอน เท่านั้น

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Department Head Roles in Technical Colleges in Bangkok
Student	Mr. Phongsin Rattanaudom
Student ID.	42064134
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2001
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Somporn Chaiya
Thesis Co-advisor	Dr. Werapun Chotivanich

ABSTRACT

The purpose of this research was to study Department Head Roles in Technical Colleges in Bangkok in 4 aspects : administration, teaching and learning management, moral and cooperation with communities. And to compare the opinions of administrators and instructors of Department Head Roles in Technical Colleges in Bangkok concerning Department Head Roles classified by positions, educational qualifications, and working experiences.

The research samples included 200 administrators and instructors in Technical Colleges in Bangkok.

The research tool used to collect the data was a set of questionnaires with checklist and rating scales. The programme SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social the Sciences/Personal Computer Plus) was used to analyze the data to find percentage, means, standard deviation, and t-test.

The findings of the study were as following :

1. As a whole, the opinions of administrators and instructors in Technical Colleges in Bangkok viewed that Department Head Roles were at the moderate level in all 4 aspects. The means ranging form high to low were moral, administration, teaching and learning management, and cooperation with communities respectively.

2. Comparing the opinions of the administrators with those of instructors concerning Department Head Roles in Technical Colleges in Bangkok holding different positions, the result was that their opinions were significant different administration, moral and cooperation with communities.

3. Comparing the opinions of the administrators with those of instructors concerning Department Head roles in Technical Colleges in Bangkok with different educational qualifications, the result was the opinions of those holding Bachelors Degree or lower were significant different form those holding Post Graduate Degree only in teaching and learning management.

4. Comparing the opinions of the administrators with those of instructors concerning Department Head roles in Technical Colleges in Bangkok with different working experiences, the result was the opinions of those with less than 10 year working experiences were not different form those with more than 10 year working experiences in all aspects.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร ไชยะ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง ให้กำลังใจ และติดตามผลการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ ดร. วีระพันธ์ โชติวณิช อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และขอคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ ดร.ณรงค์ พิมสาร ที่เป็นกรรมสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำ ปรึกษาอย่างดียิ่ง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกคน ที่ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์ ความเมตตา ความห่วงใย และกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ อันเป็นความประทับใจแก่ศิษย์เป็นอย่างยิ่ง

กราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 แห่ง และวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ที่ได้สละเวลา อันมีค่าตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณสมชิต รัตนอุดม เด็กหญิงปัทมาสน์ รัตนอุดม และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ไม่สามารถเอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตาบูชาคุณแก่บิดา มารดา คุณครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พงศ์สิทธิ์ รัตนอุดม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	XI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.6 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพภูมิศาสตร์.....	6
1.7 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา.....	8
2.2 ขอบข่ายของการจัดอาชีวศึกษา.....	9
2.3 หลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา.....	10
2.4 โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา.....	12
2.5 บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม.....	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
3.5 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	73
5.2 สมมติฐานการวิจัย.....	73
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
5.4 สรุปผลการวิจัย.....	74
5.5 อภิปรายผลการวิจัย.....	76
5.6 ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก.....	95
ภาคผนวก ข.....	108
ประวัติผู้เขียน.....	117

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนผู้บริหารและจำนวนอาจารย์ของคณะวิชาในประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกแต่ละวิทยาลัย.....	29
3.2 แสดงจำนวนอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกแต่ละแผนกวิชา.....	30
4.1 แสดงจำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	36
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหาร	37
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	38
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการครองตน.....	40
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการประสานงานกับชุมชน.....	41
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม.....	42
4.7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการบริหาร	43
4.8 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการจัดการเรียนการสอน	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการครองตน.....	48
4.10 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการประสานสัมพันธ์กับชุมชน.....	50
4.11 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม.....	52
4.12 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการบริหาร.....	53
4.13 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	55
4.14 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการครองตน.....	58
4.15 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการประสานงานกับชุมชน.....	60
4.16 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวม.....	61
4.17 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการบริหาร.....	62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานด้านการประสานงานกับชุมชน....64	
4.19 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการครองตน.....67	
4.20 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการประสานงานกับชุมชน.....69	
4.21 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม 70	
4.22 แสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านต่างๆ 71	

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 การบริหารวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.....13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์นั้นมีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ การพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ มีความสามารถตามพื้นฐานความรู้อาชีพของเขา เพราะสามารถช่วยพัฒนาตนเองให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ช่วยเหลือพัฒนาสังคม ประเทศชาติ การศึกษาจึงเป็นการสร้างคนเพื่อให้ไปสร้างสังคมและสร้างประเทศชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 1) ได้กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น จะต้องมีส่วนนำการปฏิรูปที่พัฒนาการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการปฏิรูปการเรียนรู้ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยส่งเสริมให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีบทบาทในการสร้างความเข้าใจกับประชาชนและสถาบันการศึกษา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี มีเป้าหมายที่ชัดเจนคือเพื่อพัฒนาคุณภาพของประชาชนชาวไทย ให้มีสมรรถนะเป็นคนดี มีคุณธรรม มีสุขภาพอนามัยที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองให้มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 11-12) ได้อ้างถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 3 ว่าด้วย ระบบการศึกษาในมาตราที่ 20 ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการอาชีวศึกษา โดยกำหนดว่า การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และในหมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียน คือ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญ มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ประวิทย์ บึงสว่าง (อ้างใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 79 – 80) กล่าวสรุปถึง หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้น บทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเปลี่ยนไปจากเดิม ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เอง คิดเอง ปฏิบัติเอง และมีความสุขกับการเรียนรู้ เพื่อการศึกษาและพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น ต้องการให้การศึกษาของประเทศไทยแข่งขันในระดับนานาชาติได้ เพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการเรียนการสอนใหม่ โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ดังนั้นรัฐจึงให้การสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจะต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จะต้องทำความเข้าใจและมีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาด้วย ส่วนการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพนั้น เพื่อพัฒนาระบบบริหาร การจัดการเรียนรู้ และจัดบุคลากรของการอาชีวศึกษาให้มีเอกภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการ ของประชาชน

การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมของไทย มีผลมาจากการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา รัฐบาล ได้จัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดิน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการมีอาชีพของประชาชน กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีนโยบายและวัตถุประสงค์ในการผลิตกำลังคน ทั้งในระดับแรงงานกึ่งฝีมือ แรงงานฝีมือและช่างเทคนิค โดยจัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ หรือตลาดแรงงาน (กรมอาชีวศึกษา, 2543 : 5) แต่การจัดการอาชีวศึกษาในปัจจุบันนั้นได้รับผลกระทบ มาจากสภาพเศรษฐกิจของประเทศและเศรษฐกิจของโลก มีสถานประกอบการเป็นจำนวนมากปิดกิจการ ทำให้มีผลกระทบต่อการจัดการอาชีวศึกษา เพราะว่าทำให้ขาดความร่วมมือในการจัดการฝึกงาน การผลิต นักเรียนนักศึกษาออกไปสู่ตลาดแรงงานให้มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านเช่น คน วัสดุ ทุน และการจัดการ เห็นได้ว่าคนนั้นมีความสำคัญที่สุด ในที่นี้หมายถึงบุคลากรทางการศึกษา คือ ครู อาจารย์ หัวหน้าแผนกหรือ ผู้บริหารในสถานศึกษา เพราะว่าบุคคลเหล่านี้จะต้องช่วยกันทำหน้าที่ ฝึกอบรมให้นักเรียนนักศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

กรมอาชีวศึกษาได้คำนึงคุณภาพของการเรียนการสอน จึงได้กำหนดระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 แบ่งการบริหารของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ออกเป็น ฝ่ายต่างๆ คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา และฝ่ายวางแผนและพัฒนา ในฝ่ายวิชาการนั้นก็จะแบ่งออกเป็นคณะและงานต่างๆ โดยที่คณะวิชาที่แบ่งเป็นแผนกวิชามีหัวหน้า แผนกวิชาเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน โดยมีหน้าที่คือ จัดตารางสอนรวมและจัดตารางสอน ส่วนบุคคลของแผนก จัดหาเตรียมบริการวัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษาและควบคุมการใช้ให้เป็น ไปตามใบงานและประหยัด จัดทำโครงการสอนเพื่อขออนุมัติก่อนเปิดภาคเรียน และติดตามการดูแล ฝึกภาคปฏิบัติ ติดตามดูแลการเรียนการสอนในแผนก แก้ปัญหาการสอนร่วมกับครูอาจารย์ประจำวิชา ดูแลรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย ปกครองครูอาจารย์ในแผนกวิชาให้เป็นไป ตามกฎระเบียบแบบแผนของทางราชการ และเสนอความคิดเห็นความชอบของครูอาจารย์ในแผนกวิชา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสานงานกับงานอื่นๆ ในสถานศึกษา เสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับชั้น รายงานการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ตามลำดับชั้น และตามที่มีผู้บังคับบัญชามอบหมาย (กรมอาชีวศึกษา. 2537 :16-17)

ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2530 : 250-253) ได้กล่าวว่า ในการปฏิบัติงานใดๆ ของหัวหน้าแผนกวิชา บทบาทที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะว่าเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติงานของผู้อื่นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนก โดยเฉพาะบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี เป็นบุคคลที่มีภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน มีทั้งศาสตร์และศิลป์ เข้าใจบทบาทของตนเองเป็นอย่างดี จึงทำให้เป็นหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมที่ดี เป็นยอมรับของครูอาจารย์ในแผนกและผู้บริหาร

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม มีบทบาทความสำคัญต่อการบริหารงานของสถานศึกษา การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสามารถให้คำแนะนำแก่ครูอาจารย์ในแผนก เกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่อาจารย์ จากการวิจัยของ สหส หัสนันท์ (2543 : 14) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคใต้ พบว่า การบริหารงานของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะว่าหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ขาดความรู้ ขาดความสามารถทางการบริหาร สอดคล้องกับการวิจัยของ จินตนา ศรีน้อย (2537 : 25) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของหัวหน้าแผนกวิชาคหกรรมทั่วไป ในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา พบว่า การเข้าสู่ตำแหน่งของหัวหน้าแผนกวิชาไม่มีรูปแบบมาตรฐาน ไม่มีการสอบคัดเลือก ไม่มีการเลือกตั้งจากผู้ร่วมงานอย่างจริงจัง บางครั้งผู้บริหารสถานศึกษาตัดสินใจเป็นค่านเลือกเอง ด้วยเหตุนี้เอง อาจเป็นสาเหตุให้หัวหน้าแผนกวิชาขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักและวิธีการทำงาน ขาดคุณลักษณะและคุณสมบัติของ ผู้บริหารที่ดี ทำให้เกิดปัญหาในการบริหาร การจัดการเรียนการสอน ขาดการยอมรับ ขาดความร่วมมือ และทำให้อาจารย์ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน จากสาเหตุเหล่านี้เองทำให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารงานของหัวหน้าแผนกและสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จะทำให้ไม่สามารถไปสู่จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการศึกษา บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้กระจ่างชัดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ทั้ง 4 ด้านคือด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 :12-16) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย มีบทบาท 4 ด้าน ดังนี้ คือ

1. ด้านการบริหาร
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการครองตน
4. ด้านการประสานงานกับชุมชน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน ในปีการศึกษา 2544

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วยผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง คือ ผู้บริหาร จำนวน 43 คน และอาจารย์ จำนวน 258 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ คือ

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และหัวหน้าคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 43 คน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. กลุ่มอาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 258 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ถ้วน สายยศ และอังศนา สายยศ. 2538 : 299) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 157 คน ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เท่ากับ 200 คน

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แยกพิจารณาตัวแปรที่ทำการศึกษา ดังนี้ คือ

1.5.2.1 ตัวแปรต้น

1. ตำแหน่งงาน ได้แก่
  - 1.1 ผู้บริหาร
  - 1.2 อาจารย์
2. วุฒิการศึกษา ได้แก่
  - 2.1 ปริญญาตรีและต่ำกว่า
  - 2.2 สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกเป็น 2 ระดับ คือ
  - 3.1 ต่ำกว่า 10 ปี
  - 3.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

1.5.2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อบทบาท

ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหาร
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการครองตน
4. ด้านการประสานงานกับชุมชน

1.6 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์

ในการวิจัยบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ในเขต กรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ ศึกษาจากผู้บริหารและอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค จำนวน 5 สถานศึกษา คือ

1. วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร
2. วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
3. วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง
4. วิทยาลัยเทคนิคดุสิต
5. วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม

1.7 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้มีความเข้าใจถูกต้องตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงให้ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ คือ

บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชา หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์

ด้านการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการจัดทำแผนงาน โครงการ มีความสามารถในการแก้ปัญหา การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีทักษะและเทคนิคในการบริหารงาน การบริหารหลักสูตร การวิเคราะห์และสังเคราะห์งาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การส่งเสริมให้อาจารย์มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 โดยที่ครูต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความสามารถทางวิชาการ โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้คุณธรรม และบูรณาการในเรื่องต่างๆให้เหมาะสมกับระดับการศึกษา

ด้านการครองตน หมายถึง การเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางด้านส่วนตัวและครอบครัว มีคุณธรรมจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จรรยาบรรณ ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของชาติ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เป็นที่ยอมรับของครูผู้เรียนและชุมชน

ด้านการประสานกับชุมชน หมายถึง การเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับ และศรัทธาจากชุมชน ในความสามารถ บุคลิกภาพ และคุณงามความดี เป็นผู้นำชุมชนทางวิชาการ เป็นสมาชิกและสนับสนุนองค์กรวิชาชีพครู ยอมรับความคิดเห็นของชุมชน รู้จักองค์ประกอบของชุมชน สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการร่วมกันจัดและพัฒนาการศึกษา สามารถนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถนำสถานศึกษาช่วยเหลือชุมชน และร่วมมือกับชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วิทยาลัยเทคนิค หมายถึง สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค ที่เปิดสอนแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคคูสิต และวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ที่ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการและหัวหน้าคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม

หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง จำนวนปีทำงานของผู้บริหารและอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ตั้งแต่เริ่มบรรจุรับราชการจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1. ต่ำกว่า 10 ปี
2. ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารและอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ปริญญาตรีและต่ำกว่า
2. สูงกว่าปริญญาตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา งานวิจัยต่างๆ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ

- 2.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา
- 2.2 ขอบข่ายของการจัดอาชีวศึกษา
- 2.3 หลักสูตรอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา
- 2.4 โครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา
- 2.5 บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
  - 2.5.1 ด้านการบริหาร
  - 2.5.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
  - 2.5.3 ด้านการครองตน
  - 2.5.4 ด้านการประสานงานกับชุมชน

2.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพ ที่มุ่งให้การศึกษาและการฝึกอบรมกำลังพลในระดับต่างๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม และได้มีผู้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษา ดังนี้ คือ

Melvin C. Kaveiff (1966 : 12) กล่าวว่า อาชีวศึกษา หมายถึง เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ ความรู้ ความถนัดและความเข้าใจ ในการเข้าสู่อาชีพอย่างมีอิสระ รวมทั้งการฝึกผู้มีอาชีพ อยู่แล้วให้มีทักษะและเทคโนโลยีในทางอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น

Cater V. Good (1973 : 645) กล่าวว่า อาชีวศึกษา หมายถึง เป็นการจัดการศึกษาที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา เพื่อเตรียมให้ผู้เรียนมีอาชีพ หรือยกระดับในการฝึกฝีมือ โดยมีการศึกษาและฝึกฝนในด้านช่างและอุตสาหกรรม

Nichols C.W. (1976 : 1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะออกไปประกอบอาชีพได้ มีนิสัยรักในการทำงาน มีทัศนคติที่ดี พร้อมทั้งจะออกไปประกอบอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศุภดิ บุญญวงศ์ (2528 : 59) กล่าวว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมตัวและฝึกอาชีพให้แก่บุคคลในแต่ละสาขาวิชา แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 5 กลุ่ม คือ คหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม ช่างอุตสาหกรรม และศิลปกรรม

ลำออง พ่วงบุตร (2529 : 22) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง เป็นการศึกษาด้านหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งต้องอาศัยเทคโนโลยี แรงงานที่มีประสิทธิภาพ และความรู้ในวิชาชีพหลายๆสาขา เพื่อที่จะช่วยพัฒนาบ้านเมือง

บรรจง ชูสกุลชาติ (2532 : 11) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่ฝึกอบรมคนให้ไปประกอบสัมมาอาชีพ ให้คนเรียนด้วยการกระทำจนกระทั่งเกิดความชำนาญ และมีฝีมืออบรมคนให้รู้จักอบรมตนเองให้เกิดการปรับและพัฒนาตนเองไปอย่างต่อเนื่อง

นุชนารถ สุนทรพันธ์ (2533 : 1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาด้านวิชาชีพ ซึ่งมีทั้งวิชาชีพชั้นสูงและไม่ใช้วิชาชีพชั้นสูง การจัดการอาชีวศึกษานั้นสามารถจัดได้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกกระบวนโรงเรียน และการจัดการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ

ธีรวุฒิ บุญญโสภณ (2536 : 3) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่ง โดยจัดเป็นขบวนการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะ หรือความชำนาญงาน ด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านเจตคติ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเองเลือกเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมพร ไชยะ (2539 : 2) ได้กล่าวว่า "การอาชีวศึกษา" หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้ว ให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ให้ดีกว่าเดิม

ดังนั้นสรุปได้ว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาทางด้านอาชีพ โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานะของตลาดแรงงานและความต้องการของท้องถิ่น ตามสภาพของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังที่ กรมอาชีวศึกษา (2543 : 5) กล่าวว่า กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีนโยบายและวัตถุประสงค์หลักในการผลิตกำลังคน ทั้งในระดับ แรงงานกึ่งฝีมือ แรงงานฝีมือ และช่างเทคนิค โดยจัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการหรือตลาดแรงงาน

2.2 ขอบข่ายของการจัดอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษานั้น มีขอบข่ายการดำเนินการตามความมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนได้มีอาชีพเลี้ยงชีพของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธีรวุฒิ บุญยโสภณ (2536 : 5) กล่าวว่า การจัดอาชีวศึกษานั้น มีจุดมุ่งหมายดังนี้ คือ

1. เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาชีพ ตามที่ตนสนใจและมีความถนัด
2. เพื่อผลิตช่างที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ
3. เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนช่างอุตสาหกรรมของสถานประกอบการ
4. เพื่อพัฒนาความรู้และความชำนาญให้กับทรัพยากรบุคคลในสถานประกอบการ
ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่
5. เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

Evans (อ้างในสมพร ไชยะ. 2539 : 5) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษา ทั้งระบบโรงเรียนและระบบนอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านสติปัญญา ทักษะคิด และทักษะด้านต่างๆ คือ ด้านทักษะการผลิต ทักษะการแปรรูป และทักษะการจำหน่าย โดยทำให้ผู้เรียนเหล่านี้มีความสามารถมากขึ้น ในการเลือกประกอบอาชีพตามความสนใจ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษา ดังนี้

1. เพื่อให้สังคมได้แรงงานที่ต้องการ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในอาชีพ และได้มีโอกาสในการเลือกอาชีพมากขึ้น
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพต่างๆ
4. เพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ดังนั้นการจัดอาชีวศึกษานั้น เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเป็นการให้ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพ มีโอกาสในการเลือกอาชีพ และเป็นอาชีพที่ต้องการของสังคมต้องการ

2.3 หลักสูตรอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือและช่างเทคนิคและนักเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดการศึกษาและฝึกอบรม ใน 5 ประเภทวิชาหลัก คือ ประเภทช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรมศาสตร์ และศิลปหัตถกรรม ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษา (2543 : 1-3) ได้กล่าวสรุปถึง หลักสูตรอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา ดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เป็นหลักสูตรที่ต้องใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา หรือ 6 ภาคเรียนปกติ โดยผู้สมัครเข้าศึกษาต้องมีพื้นฐานความรู้ ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า วัตถุประสงค์มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ทักษะ ความชำนาญ เทคนิคเฉพาะด้าน และประสบการณ์ เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) พุทธศักราช 2540 เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือ 4 ภาคเรียนปกติ โดยผู้เรียนต้องมีพื้นฐานความรู้ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) วัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษา ในระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ปี พ.ศ. 2541 ได้มีการพัฒนาหลักสูตร ปวส. 2540 ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับหลักสูตร ปวช. ดังนี้

2.1 เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงาน ระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาวิชาชีพ เน้นให้สอดคล้องกับความต้องการระดับท้องถิ่นให้มากขึ้น

2.2 จัดหลักสูตรให้ยืดหยุ่นสามารถโอนผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์ จากแหล่งวิชาการ สถานประกอบการ การวิธีเรียนให้สามารถเรียนด้วยตนเองมากขึ้น

2.3 กำหนดวิธีการและปฏิบัติการให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งภาครัฐ และเอกชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ตรวจสอบประเมินคุณภาพการเรียนการสอนให้มากขึ้น

2.4 พัฒนาสาขาวิชาชีพในหลักสูตร ปวส. ให้ตรงกับงานในโลกอาชีพมากขึ้น 5 ประเภทวิชา รวม 84 สาขา 138 สาขา กลุ่มงาน

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ปวท. เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา หรือ 4 ภาคเรียน ผู้สมัครต้องมีความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและระดับปวช.เมื่อจบการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

4. หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง(ปทส.)และหลักสูตรปริญญาตรี เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี และเป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการเคยอนุมัติให้เปิดสอน ในวิทยาลัยครู อาชีวศึกษา เมื่อปีการศึกษา 2519 รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. ใช้เวลาในการศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ปี การศึกษา และไม่เกิน 8 ปีการศึกษา โดยเรียนภาคปกติ หลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง ใช้เวลาในการศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา และไม่เกิน 4 ปีการศึกษา โดยเรียนภาคปกติ ผู้จบการศึกษาจะมีความรู้ระดับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง(ปทส.) ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิเทียบเท่าปริญญาตรี ตามสาขาที่เลือกเรียน

5. หลักสูตร ปวช.พิเศษ ตามโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (อศ.กช.) เป็นหลักสูตรเพื่อรองรับการจัดการศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษาให้กับเกษตรกรและเยาวชนในภาคเกษตร ตามโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท โดยมีเป้าหมายยกระดับการศึกษาวิชาชีพ ให้กับเยาวชน ในภาคเกษตรที่จบการศึกษาแล้ว เข้าสู่อาชีพเกษตร ได้เรียนวิชาชีพการเกษตรควบคู่ กับการประกอบอาชีพการเกษตรที่บ้านหรือที่ฟาร์ม การจัดการศึกษามี 3 ระดับ คือ

5.1 เกษตรกรที่มีพื้นฐานความรู้ ป.6 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 3

5.2 เกษตรกรที่มีพื้นฐานการศึกษาปีที่ 3 จะเรียนโดยใช้หลักสูตร ปวช.พิเศษ หรือ ปวช. 2538 โครงสร้างทวิภาคี

5.3 เกษตรกรที่จบการศึกษาระดับ ปวช. หรือมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้ศึกษาต่อ ในระดับ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตรเห็นาเป็เซประะยชนดานการค้
ปวส. โดยใช้หลักสูตร ปวส. 2540 โครงสร้างทวิภาคี
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน มีการจัดทั้งในสถานที่และนอกสถานที่ เพื่อการวิชาชีพแก่ชุมชน แบ่งเป็นหลักสูตรประเภทต่างๆ ดังนี้

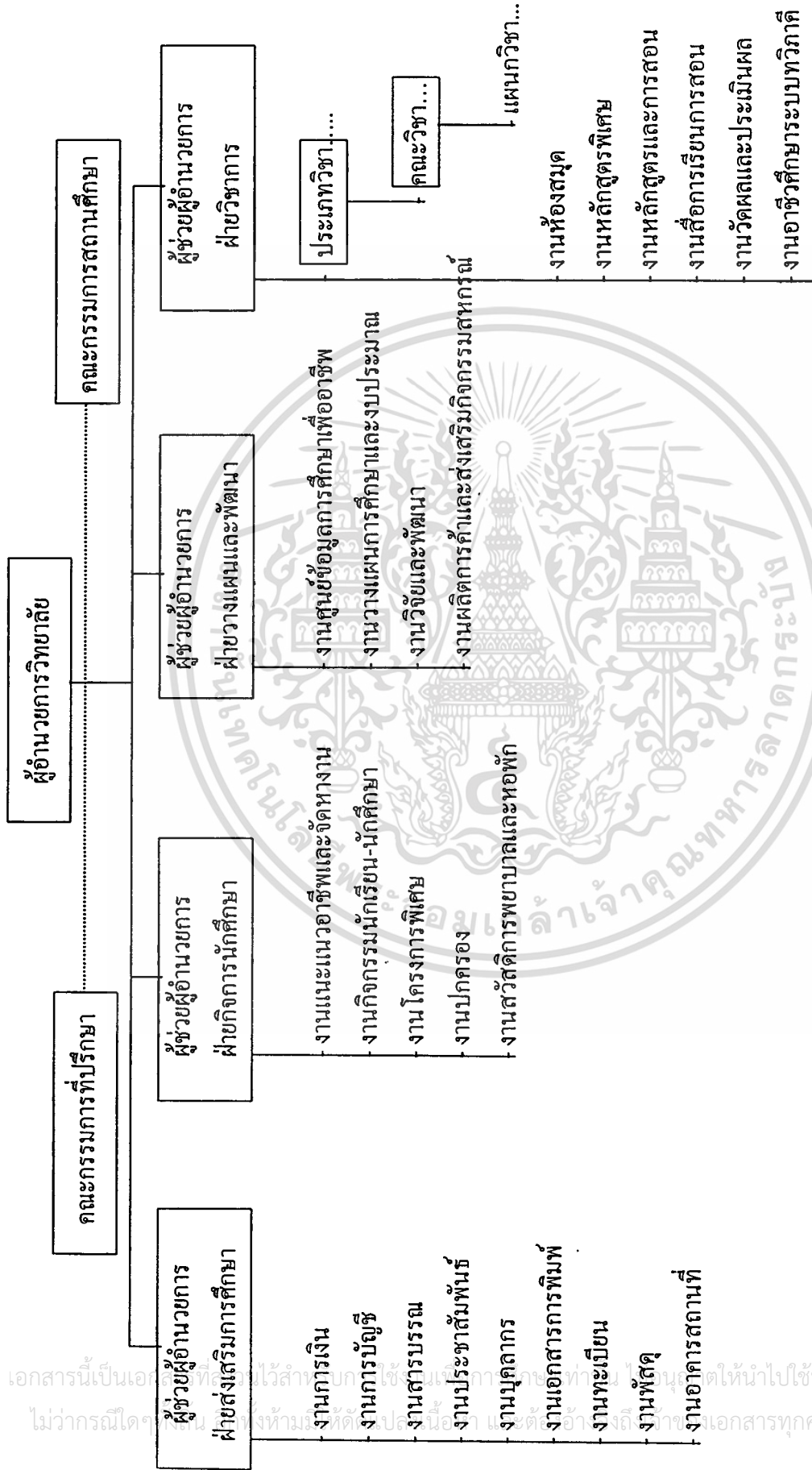
6.1 หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน รับสมัครประชาชนทั่วไปหรือผู้สนใจที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับเป็นอย่างต่ำ เข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เช่น หลักสูตร 45, 75, 100, 120 และ 225 ชั่วโมง เมื่อผ่านการศึกษาแล้ว จะได้รับใบสำคัญรับรองความรู้ความสามารถ และนำไปประกอบอาชีพได้ และสามารถนำไปสะสมหน่วยกิตเทียบโอนรับวุฒิ ปวช. ได้

6.2 หลักสูตรเสริมวิชาชีพชั้นมัธยม เป็นหลักสูตรวิชาชีพที่จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาและโรงเรียนเอกชน

6.3 หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพในงานบริการ วิชาการด้านเกษตรกรรม โดยจัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นแก่เกษตรกร ในพื้นที่และเกษตรกรรมเคลื่อนที่โดยออกไป ให้บริการความรู้แก่เกษตรกรในชนบท

2.4 โครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา

การจัดโครงสร้างองค์การบริหารงานสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษานั้น ธีรพล เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533 : 59) กล่าวว่าเป็นการจัดโครงสร้างการบริหารแบบงานหลักและงานที่ปรึกษา (Line and Staff Organization Structure) ทำให้สามารถปรึกษาหารือ การบริหารงานเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น ทำให้สายการบังคับบัญชา การประสานงานดีขึ้น และเป็นการแบ่งภาระหน้าที่ของนักบริหาร การบริหารงานของวิทยาลัยเทคนิคในปัจจุบัน เป็นไปตามระเบียบกรมอาชีวศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารในระดับสูงสุด รับผิดชอบการดำเนินงานของสถานศึกษาและการปกครองบังคับบัญชา โดยมีกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหาร และมีคณะกรรมการที่ปรึกษาเป็นที่ปรึกษา ในระดับรองลงมาก็จะมีผู้ช่วยผู้บริหาร 4 ฝ่าย รับผิดชอบงานในด้านต่างๆ คือ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษาและฝ่ายวิชาการ แต่ละฝ่ายก็จะมีหัวหน้างานรับผิดชอบงาน เช่น คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม หัวหน้าแผนกวิชา โดยจะบริหารในลักษณะที่สัมพันธ์ตามหน้าที่และสายงาน (ภาพที่ 2.1)

ภาพที่ 2.1 การบริหารวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ที่มา : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ,ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา (ฉบับที่2) พ.ศ. 2537

2.5 บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 ได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยกำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพ และมาตรา 24 ได้กล่าวถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
  2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา
  3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
  4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
  5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจจะเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและ แหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
  6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
- ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะสำเร็จ ได้นั้น จะต้องมีผู้นำหรือหัวหน้าที่มีความสามารถทางด้านด้านการบริหาร ทางด้านการจัดการเรียน การสอน ทางด้านครองตน และทางด้านการประสานงานกับชุมชน

จินตนา จันทร์เข้ม (2519 : 70) กล่าวว่า การเพิ่มความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ความสามารถของ บุคคลเกี่ยวกับปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลเป็นคนที่มีความภาคภูมิใจ และจะทำให้หน่วยงานนั้น มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสูงขึ้นด้วย

สมพงษ์ เกษมสิน (2521 : 402) กล่าวว่า บทบาทของผู้นำหรือหัวหน้างานนั้น ควรจะมีบทบาท ดังนี้ คือ เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ เป็นผู้ช่วยเสริมสร้างให้ปริมาณและ คุณภาพของงานได้สูงสุด เป็นผู้สอนแนะนำวิธีการทำงานให้ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ติดต่อประสานงาน ในองค์กร และเป็นผู้สั่งงานควบคุมและตัดสินใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2525 : 95-96) กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ มี 3 ประการ คือ

1. ผู้รักษาหรือประสานให้สมาชิกในกลุ่มอยู่ร่วมกัน หมายถึง จะต้องอยู่ใกล้ชิดกับกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับคนในกลุ่ม และเป็นที่ยอมรับของคนในกลุ่ม ทำให้กลุ่มมีความสามัคคีกลมเกลียว
2. ผู้ปฏิบัติการกิจของกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ หมายถึง เขาต้องมีความรับผิดชอบในกระบวนการ วิธีการทำงานด้วยความมั่นคงและเข้าใจ และจะต้องทำให้กลุ่มทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
3. ผู้อำนวยการให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์ในกลุ่ม หมายถึง เขาจะต้องปฏิบัติงานในทางที่จะอำนวยความสะดวก ให้เกิดการติดต่อสัมพันธ์และปฏิบัติกันด้วยดีของสมาชิกในกลุ่ม การติดต่อสื่อสารที่ดีเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นในการช่วยให้หน้าที่นั้นบรรลุเป้าหมาย

กมลรัตน์ หล้าสุรวงศ์ (2527 : 50) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่ง หรือสถานภาพของบุคคลตามตำแหน่ง ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของบุคคลโดยทั่วไป ถ้าตำแหน่ง หรือสถานภาพเปลี่ยนไป บทบาทก็จะเปลี่ยนตามไปด้วย และถ้าบุคคลใดในสังคม มีความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลในสังคมมากขึ้นเท่าใด บทบาทก็จะเพิ่มขึ้นมากเท่านั้น

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 56) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การประกอบพฤติกรรมตาม ตำแหน่งซึ่งเป็นไปตามที่คาดหวังของสังคม ตามลักษณะการรับรู้และตามที่แสดงจริง

สุรางค์ จันทร์เอม (2529 : 25) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่ง หรือ สถานภาพของบุคคลซึ่งเป็นไปตามที่คาดหวังของบุคคล โดยทั่วไปและบทบาทจะเปลี่ยนอยู่เสมอ ตามตำแหน่งหรือตามสถานภาพที่เปลี่ยนไป

Eric Hoyle (1986 : 6) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง แบบแผนของพฤติกรรมที่เหมือนกันของคน ที่ดำรงตำแหน่งเดียวกัน แสดงถึงแบบแผนพฤติกรรมที่ผูกพัน หรือขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคล อื่นด้วย

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2530 : 35) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกผู้อื่นคาดหวัง จะต้องแสดงออกมาให้สอดคล้องเหมาะสม กับตำแหน่งหน้าที่การงานของบุคคลนั้น

ณรงค์ เสียงประชา (2530 : 89) ให้ความหมายของบทบาท คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสภาพ บทบาท เป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนด และคาดหวังให้บุคคลกระทำ

งามพิศ สัตย์สงวน (2532 : 101) ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า คือ พฤติกรรมที่คาดหวัง สำหรับผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่างๆ ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร เป็นบทบาทที่คาดหวังโดยบุคคลหรือสังคม เพื่อทำให้สามารถคาดเดาพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้

จินตนา กลัดอ้า (2532 : 247) ให้ความหมายของ บทบาทไว้ว่า คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตาม สถานภาพ บทบาทเป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำ บทบาทเป็นหน้าที่ ที่จะต้องกระทำ

ปราชญา กล้าผจญ (2542 : 84) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง สิ่งที่บุคคลจะต้องปฏิบัติให้ สอดคล้องกับตำแหน่งงาน หรือหน้าที่การงาน ที่ตนได้รับมอบหมาย เป็นการแสดงพฤติกรรมตาม ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำนาจหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายให้เหมาะสม สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ที่มอบหมายอำนาจนั้นให้

ชัยยุทธ ศรีขจร และคณะ (2533 : 6 – 7) ได้กล่าวว่า หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา คือ รับผิดชอบในการควบคุมการสอนและให้คำแนะนำการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ในหมวดวิชาของตน พิจารณาจัดครูอาจารย์เข้าสอนในวิชาต่าง ๆ ร่วมกับฝ่ายบริหาร วางโครงการและดำเนินการปรับปรุงการเรียนการสอนในหมวดวิชา จัดทำงบประมาณประจำปี ประสานงานระหว่างหมวดวิชาของตนกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายในโรงเรียน รับผิดชอบในการประเมินผลการศึกษาในหมวดวิชาของตนให้เป็นไปตามระเบียบโดยประสานงานกับแผนกวัดผลต่างๆ ในหมวดวิชาของตน ดำเนินการเกี่ยวกับการทำข้อสอบ เก็บตัวอย่างข้อสอบเพื่อการค้นคว้าให้เป็นหมวดหมู่ จัดมอบหมายให้ครูอาจารย์ในหมวดวิชาและจัดสอนแทนในกรณีครูขาด เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงงานในหมวดวิชาต่อฝ่ายวิชาการ ดูแลรักษาห้องประจำวิชา และวัสดุครุภัณฑ์ ของหมวดวิชา ควบคุมบัญชีครุภัณฑ์ของหมวดวิชา ประเมินผลงานของหมวดวิชา สรุปรายงานการปฏิบัติงานและข้อคิดเห็นของครูอาจารย์ในหมวดวิชาต่อผู้อำนวยการ โดยส่งผ่านฝ่ายวิชาการ เสนอความคิดเห็นในการพิจารณาความดีความชอบของครูอาจารย์ในหมวดวิชา วิเคราะห์หลักสูตรและข้อสอบต่าง ๆ ในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อให้สอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและศึกษาค้นคว้า ประเมินผล วิจัย เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาทางวิชาการในหมวดวิชา

Edmonson (อ้างในจินตนา ศรีน้อย. 2537 : 33 – 34) ได้กล่าวถึง ตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชา ควรจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบ สรุปได้ดังนี้

1. รับผิดชอบเกี่ยวกับแบบเรียน และอุปกรณ์เครื่องใช้ในหมวดวิชา
2. รับผิดชอบวิชาที่สอนในหมวดวิชา และวิชาที่สัมพันธ์กับหมวดวิชาอื่น ๆ
3. นิเทศการสอนวิชาในหมวดวิชาของตน รวมทั้งข้อเสนอแนะหรือแนะนำแก่ครูในหมวดวิชาได้
4. จัดและควบคุมการประชุมครูในหมวดวิชา
5. ตัดสินมาตรฐานและประเมินผลวิชาการในหมวดวิชาของตน

วัชรินทร์ เล็บครุฑ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าแผนกวิชา คณะวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูอาจารย์ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของหัวหน้าแผนกวิชา คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพมหานคร ตามหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนกวิชา โดยภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 12 ด้าน

วิเชียร สีเมือง (2544 : 135) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวันเวลาหรือใบสั่งงานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้เอาใบสั่งไปใช้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และครูอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้น บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.5.1 ด้านการบริหาร

การบริหาร(Administration) มาจากคำว่า “Administratare” ในภาษาละติน หมายถึง การรับใช้ การจัดการ การปฏิบัติภารกิจ การอำนวยความสะดวก และมีนักวิชาการและนักการบริหารได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร ดังนี้

Herbert A.Simon (1976 : 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า คือ ศิลปะในการกระทำให้งิจกรรมต่าง ๆ ได้รับการปฏิบัติจนเป็นผลสำเร็จ

โกศล วิรัชดิษฐ์ (2519 : 70) กล่าวว่า ผู้บริหารทุกคนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่ง โดยยึดความรู้ความสามารถ คุณภาพ และปริมาณงาน จะต้องมีความสอดคล้องกับความรู้ความสามารถของผู้บริหารที่แต่งตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่ง

เสนาะ ดิยาวี (2521 : 2) ได้ให้ความหมายของ การบริหาร หมายถึง การใช้ทรัพยากรร่วมกันของทุกคนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522 : 170) กล่าวว่า ในสังคมประชาธิปไตย จำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานเป็นหมู่คณะ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของหน่วยงาน และทำให้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 233) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความขยันขันแข็งในการทำงาน มีความรอบคอบ อุทิศเวลาให้แก่หน้าที่การงาน เอาใจใส่สนใจกิจการงานอย่าให้ค้างค้ำ ต้องซาบซึ้งถึงนโยบาย อำนาจหน้าที่ในหน่วยงานของตน มีแผนในการดำเนินงาน หมั่นศึกษาหาความรู้ ปรับปรุงตนให้ทันต่อวิทยาการสมัยใหม่ รู้จักพิจารณาลำดับความสำคัญของงาน สนับสนุน ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา แสดงความคิดเห็น หมั่นอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความสามารถในการทำงาน กระตุ้นและหาทางปรับปรุงงานของหน่วยงาน

อรุณ รักธรรม (2527 : 153) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมี ความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคิดริเริ่มและพัฒนางานของตนเองอยู่เสมอ

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 5) ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจ ตลอดจนทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ที่มีอยู่หรือคาดว่าจะมี มาจัดการดำเนินงานของสถาบันหรือหน่วยงานนั้น ให้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่ต้องการ

- กิติมา ปรีดีดิลก (2529:8) กล่าวว่าการบริหาร คือการดำเนินงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

นพพงษ์ บุญจิตราคูลย์ (2529 : 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารหมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคล ตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2531 : 12) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นการแสดงถึงกลไกภายในขององค์กรและทำหน้าที่กำกับกรปฏิบัติ เช่น การวางแผน การควบคุมการอำนวยความสะดวก การจัด กิจกรรม การติดตามผลเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการ

Paul Hersey และ Kenneth H. Blanchard (1988 : 5) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า คือกระบวนการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น กลุ่มอื่น และทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กร

นพพงษ์ บุญจิตราคูลย์ (2531 : 1) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆที่อาศัยการควบคุมของสิ่งแวดล้อม ให้มีผลต่อสังคม เพื่อให้บุคคลพัฒนา ไปตรงเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

กิติ ดัชคานนท์ (2534 : 35-38) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีการวางแผน และการดำเนินงานตามแผน หน่วยงานทุกประเภทจะต้องมีการวางแผน โดยมีผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานนั้นเป็นผู้นำร่วมกับผู้อื่น ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ร่วมกันพิจารณาวางแผนให้ดีที่สุด ผู้บริหารต้องมีความสามารถต่อการผลักดันการทำงานในหน่วยงานของตนเอง ให้บรรลุตามแผนงานภายในเวลาที่กำหนด

กรมอาชีวศึกษา (2537 : 16-17) ได้กล่าวว่า ระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 เรื่อง หน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนกวิชา คือ จัดตารางสอนรวมและจัดตารางสอนส่วนบุคคลของแผนก จัดหาเตรียมบริการวัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษา และควบคุมการใช้ให้เป็นไปตามใบงานและประหยัด จัดทำโครงการสอนเพื่อขออนุมัติก่อนเปิดภาคเรียน และติดตามการ ดูแลฝึกภาคปฏิบัติ เป็นไปตามโครงการสอนที่ได้รับอนุมัติ ติดตามดูแลการเรียนการสอนในแผนก ให้เป็นไปตามแบบแผนของทางราชการ แก้ปัญหาการสอนร่วมกับครูอาจารย์ประจำวิชา ดูแลรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย ปกครองครูอาจารย์ในแผนกวิชา ให้เป็นไปตามกฎระเบียบแบบแผนของทางราชการและเสนอความคิดเห็นความชอบของครูอาจารย์ในแผนกวิชา ประสานงานกับงานอื่นๆในสถานศึกษา เสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับชั้น รายงานเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่อผู้ขาดเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การปฏิบัติงานในหน้าที่ตามลำดับชั้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

เมื่อก่อนได้ทั้งสน ออกทั้งห้ามมีเหตุแต่ปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเงินของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมนั้น เป็นตำแหน่งการบริหารในระดับปฏิบัติการในสถานศึกษา ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าถ้าหัวหน้าวิชาช่างอุตสาหกรรมทุกแผนกให้ความร่วมมือในการบริหารของสถานศึกษา ก็จะทำให้ผู้บริหารของสถานศึกษาสามารถพัฒนาให้เจริญในด้านต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว การบริหารแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมที่ดี ถือเป็นบทบาทสำคัญด้านหนึ่งของหัวหน้าแผนกวิชาที่จะต้องปฏิบัติ เพราะว่าหัวหน้าแผนกมีหน้าที่ต้องดูแลรับผิดชอบ และทำให้งานดำเนินไปตามเป้าหมายและสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ดังนั้นหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมที่ดี จะต้องมียุทธศาสตร์ทางการบริหาร คือ ต้องรู้จักเกี่ยวกับการวางแผน การจัดหน่วยงาน การบริหารบุคคล การอำนวยความสะดวก และการควบคุม และต้องมีความสามารถทางด้านอื่นเป็นองค์ประกอบ เช่น ต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่ม มีการประสานงานกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาที่ดี เป็นคนที่ขยันศึกษาค้นคว้าหาความรู้และข้อมูลใหม่ เป็นคนที่มองเหตุการณ์ไกล สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของแผนกวิชา เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานแสดงความคิดเห็น มีความสามารถในการจัดทำแผนงาน โครงการ สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน สร้างความร่วมมือที่ดี สนับสนุนให้ครูอาจารย์ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สนับสนุนให้ครูอาจารย์จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา สนับสนุนให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน และส่งเสริมให้ครูอาจารย์ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

จันทิพย์ อโนทยานนท์ (2522 : 76-77) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาค พบว่า หัวหน้าแผนกวิชาควรมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล ขอมรับความคิดเห็นของคนอื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่เชื่อถือของทุกคนและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

พิพัฒน์ เพิ่มทรัพย์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้นำและการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนก คณะวิชาช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 6 พบว่า ระดับพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าแผนกวิชา มีระดับพฤติกรรมด้านมุ่งงานและด้านมุ่งสัมพันธ์ อยู่ในระดับที่มีการปฏิบัติมากทั้งสองด้าน การปฏิบัติตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนกวิชาทั้งสองมีการปฏิบัติงานมากทุกภาระกิจ โดยที่หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม จะต้องทำหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายเป็นอันดับแรก

สุรพงษ์ เปล่งรัศมี (2533 : 19) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา พบว่า หัวหน้าแผนกวิชาจะต้องมีความรู้ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ เป็นผู้ที่ครูอาจารย์ในแผนกวิชาเต็มใจให้ความช่วยเหลือ เพราะว่าถ้าหัวหน้าแผนกวิชา ปกครองครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษาในแผนกวิชาของตนเองไม่ได้แล้ว งานของแผนกวิชาที่ย่อมจะเจริญก้าวหน้าไม่ได้

จินตนา ศรีน้อย (2537 : 25) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของหัวหน้าแผนกวิชาคหกรรมทั่วไป ในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา พบว่า การเข้าสู่ตำแหน่งของหัวหน้าแผนกวิชา

ไม่มีรูปแบบมาตรฐาน ไม่มีการสอบคัดเลือก ไม่มีการเลือกตั้งจากผู้ร่วมงานอย่างจริงจัง บางครั้งผู้บริหารสถานศึกษาดัดสินใจเป็นคนเลือกเอง ด้วยเหตุนี้เองอาจเป็นสาเหตุให้หัวหน้าแผนกวิชาขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักและวิธีการทำงาน ขาดคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้บริหารที่ดี

รัตน์ฐา ชุมพาลี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาต่อการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ในคณะวิชาพื้นฐาน วิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา พบว่าครูอาจารย์ที่มีอายุ และประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นว่า หัวหน้าแผนกวิชา มีบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

ประกายรัตน์ เขียวรัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตนเองของหัวหน้าแผนกวิชา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า หัวหน้าแผนกได้พัฒนาตนเอง ในด้านการบริหาร ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเสนอความคิดเห็น ให้ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม เสียสละและให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ

ดังนั้นบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการจัดทำแผนงาน โครงการ มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีทักษะและเทคนิคในการบริหารงาน ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2.5.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง และผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูจึงต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นผู้จัดการ หรือผู้ที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจัดสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ทางโรงเรียนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมไว้ทุกแห่งในโรงเรียนให้มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมไว้ที่ร่มรื่นสวยงามเป็นระเบียบ มีการนำเสนอสิ่งใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่ทำให้ต้องมีความปลอดภัยสำหรับนักเรียน และเน้นรูปแบบการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียนสร้างบรรยากาศที่มีความเป็นกัลยาณมิตร ทำให้นักเรียนอยากมาโรงเรียนอยากอยู่ใกล้ ๆ ครู เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะของตนเองมีความต้องการ ความสนใจ กิจกรรมและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน สภาพแวดล้อมในโรงเรียนจึงควรมีความหลากหลาย การจัดกิจกรรมในโรงเรียนก็ควรมีลักษณะที่หลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อสนองความต้องการและความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง

สุมิตร คุณานุกร (2518 : 130) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นสำคัญ ว่าได้ให้ความรู้ตรงรายวิชา เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และผู้บริหารจะต้องให้คำชี้แนะ สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน

เมธี ลิ้มอักษร (2520 : 48) กล่าวว่า การใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ทำให้สามารถ เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว และเป็นที่น่าสนใจของ ผู้เรียน

สุวิทย์ มูลคำ (2542 : 12) กล่าวว่า คุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ ที่ควรมุ่งการพัฒนา คือ ความสามารถทางความคิด ความสามารถในการแสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตนเอง และคุณธรรม ของผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย จึงควรมีลักษณะดังนี้

1. คำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตามศักยภาพ ความสนใจของตนเอง โดยใช้วิธีการเรียนการสอน ที่หลากหลาย

2. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ค้นพบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีครูคอยสนับสนุน ช่วยเหลือแนะนำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนและทำกิจกรรมต่าง ๆ

3. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีความหมายทั้งในและนอกห้องเรียน สนองตอบความต้องการของผู้เรียนและสานต่อจากพื้นฐานความรู้เดิม และพื้นฐานทางวัฒนธรรม ของผู้เรียน

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้อย่างมีส่วนร่วมจากปัญหาจริง ประสบการณ์จริง ในลักษณะของ การบูรณาการให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตประจำวัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

5. ฝึกให้นักเรียนรู้จักใคร่ครวญ ไตร่ตรองด้วยตนเอง และเน้นการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

6. มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูเป็นแบบอย่างที่ดีในด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ประการ ถือเป็นจุดเน้นของการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริง ครูสามารถคิดและแสวงหาวิธีการ นวัตกรรม เพื่อให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการได้ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล อย่างจริงจัง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 11-12) กล่าวว่า ลักษณะของผู้เรียน ที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น หมายถึง ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ดังนี้

คนดี หมายถึง คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ จิตใจที่คิงาม มีคุณธรรม จริยธรรมมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย เอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล ใฝ่หาที่

ไม่ว่าการณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชื้อสตัย ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีสันติสุข

คนเก่ง หมายถึง คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต มีความสามารถในด้านใดด้านหนึ่ง หรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นคนทันสมัย เหตุการณ์ เทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และทำประโยชน์ให้เกิด แก่ตน สังคม และประเทศชาติได้

คนมีความสุข หมายถึง คนที่มีสุขภาพดีทั้งกายและจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสระภาพปลอดพ้นจากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ

กาญจนา เอกะวิภาต (2543 : 8 -11) กล่าวว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ครูจะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถทางด้านวิชาการ โดยเน้นความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ คุณธรรม และบูรณาการ ในด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับการศึกษา ในประเด็นดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ การแก้ปัญหา จัดกิจกรรมและสถานการณ์ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
3. จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกต ส่งเสริมส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน
5. ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันและสอดแทรก คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
6. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ปลูกเร้า ชูใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และรู้รอบ รวมทั้งการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้
7. ครูและผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และจากแหล่งวิทยาการต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อุทยานแห่งชาติ ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ

8. ประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ครูจะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถทางด้านวิชาการ โดยเน้นความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ คุณธรรม และบูรณาการในด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับการศึกษา

2.5.3 ด้านการครองตน

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล (2523 : 75) กล่าวว่า คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหารให้ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม เช่น มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจงรักภักดี และมีศีลธรรม

ภิญโญ สาคร (2523 : 352) กล่าวว่า คุณธรรมของผู้บริหารในสังคมไทย เช่น พรหมวิหารสี่ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา มีความยุติธรรมและให้ความเสมอภาคแก่ทุกคน มีความซื่อสัตย์สุจริต อ่อนหวาน อ่อนน้อมสุภาพ อดทนเยือกเย็นต่อคำพูดที่ขัดแย้ง เป็นมิตรกับทุกคน เป็นตัวอย่างที่ดีทุกด้านของผู้เกี่ยวข้อง ละเว้นการประพฤติดุร้าย ไม่ดุด่าผู้ใต้บังคับบัญชาต่อหน้าผู้อื่นและรู้จักถนอมน้ำใจ

อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร (2524 : 9-10) กล่าวว่า ผู้บริหารนั้นแม้จะคว่าภูมิฐาน และมีวุฒิที่ดีเลิศเพียงใด ถ้าความประพฤติไม่ดีไม่มีวินัย มีจิตใจที่ไร้ศีลธรรมแล้ว ความรู้ที่มีก็จะไม่มีประโยชน์อันใด เพราะอาจนำเอาความรู้ไปใช้ในทางที่ผิดทุจริต เบียดเบียนและทำลายผู้อื่นให้เดือดร้อนเสมอ

พระเทพวิสุทธิเมธี (2529: 18) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติฝ่ายดีโดยส่วนเดียว ที่เป็นที่ตั้งเป็นประโยชน์หรือสันติสุข จึงเป็นที่ต้องการของมนุษย์ คุณธรรมเป็นสิ่งที่ต้องอบรม เพื่อให้เหมาะสมกับสิ่งที่เราต้องการ

โกสินทร์ รังสยาพันธ์ (2530 : 20) กล่าวว่า วั้วว่า คุณธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความดีงามของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกของจิตใจซึ่งปฏิบัติเป็นนิสัยและเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีศีลธรรม คุณธรรมนั้นก่อให้เกิดจริยธรรมค่านิยมที่เหมาะสม คุณธรรมสร้างคนดีและความดี ซึ่งเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของผู้บริหารทุกระดับ

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2530 : 250-253) กล่าวว่า ในการปฏิบัติงานใดๆของหัวหน้าแผนกวิชานั้น บทบาทที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติงานของผู้อื่น ความสำเร็จหรือความล้มเหลว ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนก

ประภาส ศรีห่อไฟ (2531 : 16) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมจริยชาติ สร้างความรู้ผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีอยู่ในจิตใจ อยู่ในขั้นที่สมบูรณ์จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขและความยินดี

เจริญ ไวรวัจนกุล (2531 : 10) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง มโนธรรมอันเป็นสำนึกแห่งความคิด เกิดจากการไตร่ตรองด้วยเหตุผลจนสามารถตัดสินใจได้ว่า สิ่งใดดี สิ่งใดงาม แล้วมุ่งมั่นอยู่กับสิ่งดีงาม ซินอยู่กับความคิดความงาม ทนไม่ได้ที่จะอยู่ใกล้กับความชั่ว เป็นคนมีคุณธรรมเป็นกิจนิสัยและลักษณะ นิสัย เห็นการกระทำดีเป็นสิ่งปรกติ เห็นความชั่วเป็นสิ่งประหลาดและน่าขยะแขยง

ถิตดา เสนาวงษ์ (2532 : 4) กล่าวว่า คุณธรรม คือ ความดีงามต่างๆที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละคน และยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความอดทน ความรับผิดชอบ ความเสียสละและความเมตตากรุณา

สุรเชษฐ์ คำนุชนารถ (2533 : 7) กล่าวว่า คุณธรรม คือ ความรู้สึกรู้สีก่อนคิดดีงามที่สะสมอยู่ในจิตใจ ของบุคคล อันเกิดจากความคิดที่รู้ว่า อะไรดี อะไรชั่ว อะไรควรประพฤติปฏิบัติ อะไรควรเว้น และเป็นตัวควบคุมให้การประพฤติปฏิบัติเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

พงษ์ศักดิ์ บัวหยาด (2543 : 161) กล่าวว่า การแต่งกายในปัจจุบัน จะให้เป็นที่ยอมรับของ บุคคลโดยทั่วไปนั้น ต้องคำนึงถึงภาพสุภาพเรียบร้อย สะอาด ถูกต้องตามกาลเทศะ และประหยัด ตามสถานะเศรษฐกิจและสังคม

สมใจ เขียวสด (2533 : 7) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บังคับบัญชาผู้บริหารสถานศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพคุณงามความดีที่สะสมอยู่ใน จิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งทำให้เกิดสำนึก ได้ว่า สิ่งใดเป็นสิ่งดีถูกต้องตามปทัสสถานของสังคม แล้วประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

อนันต์ สันตยากร (2536 : 90) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครู ช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สหัส หัสนันท์ (2543 : I-II) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชา ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ พบว่า ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก

ดังนั้น ด้านการครองตน หมายถึง การประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีของหัวหน้าแผนกวิชา ช่างอุตสาหกรรม เป็นผู้มีความดี จริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษาและชุมชน

2.5.4 ด้านการประสานงานกับชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความ เข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

จิตจำนงค์ กิติกิริติ และ ชัยวัฒน์ สิทธิภราดร (มปป. : 43) กล่าวว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคล หลากๆกลุ่มมารวมกันอยู่ในอาณาเขต และภายใต้กฎหมาย และมีแนวประพฤตินั้นเหมือนกัน ในฐานะที่มนุษย์เป็นสมาชิกของชุมชน บุคคลย่อมได้รับสิทธิบางประการจากชุมชน และขณะเดียวกัน บุคคลจะต้องมีหน้าที่สนองตอบต่อชุมชนด้วย

ชม ภูมิภาค (2525 : 272) กล่าวว่า การประสานสัมพันธ์กับชุมชน เป็นการกระบวนกรสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานแบบเป็นมิตรระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

บุญนำ เลหาสถิตย์ (2525 : 95) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาโรงเรียนขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 5 พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาที่มีบทบาทในการปฏิบัติงานในด้านธุรการ การเงิน อาคารสถานที่ มากที่สุด รองลงมา คือ งานการบริหารบุคคล และลำดับสุดท้ายคืองานสัมพันธ์กับชุมชน

โสพล สิงห์ขวา (2527 : 70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ศึกษานิเทศก์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน

สมมาตร แก้วลาย (2528 : บทนำ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

ปริญญา รอดแก้ว (2529 : 99) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

ก่อ สวัสดิ์พานิช (อ้างในสัมฤทธิ์ วงศ์ทองดี. 2533 : 2) กล่าวว่า สถานศึกษานั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เช่น นักการเมืองและบุคลากรนอกสถานศึกษา ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วยการสนับสนุนทางการเงิน ทรัพย์สินต่างๆ และอุปกรณ์การเรียนการสอน พร้อมทั้งได้รับผลประโยชน์จากสถานศึกษา ด้วยการใช้อาคารของสถานศึกษาเป็นแหล่งประกอบกิจกรรมของส่วนรวม ตลอดจนการศึกษาทางด้านวิชาการ วิชาชีพ

สุริยนต์ นนทศักดิ์ (อ้างในสัมฤทธิ์ วงศ์ทองดี. 2533 : 30) กล่าวว่า บทบาทพื้นฐานของสถานศึกษาที่มีต่อชุมชน มี 3 ประการ คือ

1. การปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน สถานศึกษามีหน้าที่และบทบาทในการให้การศึกษาแก่บุคคล เพื่อให้สามารถปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การประสานสัมพันธ์กับสถาบันในชุมชน เพื่อประโยชน์ของสถานศึกษาและชุมชน ทุกสถาบันย่อมมีหน้าที่และบทบาทในการพัฒนาชุมชน เช่น สถาบันศาสนามีหน้าที่ช่วยอบรมสั่งสอนทางด้านจริยธรรมและคุณธรรมแก่บุคคลในชุมชน เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

3. การติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ของชุมชน เพราะส่วนใหญ่สถานศึกษาจะอยู่ใกล้กับชุมชนย่อมทราบปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2534 : 26-27) กล่าวว่า ความจำเป็นที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนนั้น เพราะว่าสถานศึกษาเป็นแหล่งรวมวิชาการทางด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของบุคคลในชุมชน สถานศึกษาเป็นแหล่งผลิต พัฒนาและคัดเลือกสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน สถานศึกษาเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชน และสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนในด้านต่างๆ ในการจัดการศึกษา

ลัดดา เสนาะพิน (2537 : 29-31) กล่าวว่า เหตุผลและความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา ดังนี้ การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สถานศึกษาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา ย่อมมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่สอดคล้อง เป็นไปในแนวเดียวกันกับเป้าหมายของการศึกษาที่สังคมเป็นผู้กำหนด เมื่อสถานศึกษาเกิดขึ้นจากความศรัทธาของชุมชน และดำรงอยู่ได้ด้วยการสนับสนุนจากชุมชน ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดความสำเร็จที่สำคัญ คือ การที่ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยอาศัยกระบวนการการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 :152) กล่าวว่า การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ขึ้นอยู่ที่ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษาหรือไม่ ถ้าชุมชนเห็นการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความหมาย ชุมชนก็จะเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนภาระหน้าที่และเป้าหมายของสถานศึกษาดังนั้นหัวหน้าแผนกหรือครูอาจารย์ จำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การจัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การจัดตั้งศูนย์ชุมชนสำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ ทางด้านการศึกษา เมื่อชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมอย่างใกล้ชิด ก็สามารถใช้นักวิชาการมาเป็นครูผู้ช่วยในระบบโรงเรียน หากครูสามารถสร้างความสัมพันธ์กับท้องถิ่นหรือชุมชน สามารถกำหนดบทบาทการเข้าไปมีส่วนร่วมได้ เป็นวิธีที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้สถานศึกษาเจริญรุ่งเรือง โดยอาศัยการสนับสนุนการชุมชน

รุ่ง แก้วแดง (2540 : 220-221) กล่าวว่า ในอนาคตอันใกล้เมื่อประเทศไทยมีองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างทั่วถึง ชุมชนจะมีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น การจัดการศึกษาจะไม่จัดอยู่ในรั้วโรงเรียนอย่างเดียว ชุมชนสามารถจัดการศึกษาตลอดชีวิต และส่งเสริมการศึกษาในสถานศึกษา เพราะว่าชุมชนมีทรัพยากรมากมาย เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ และมีสถานที่สามารถให้การศึกษากลับมาเป็นศูนย์การเรียน ในลักษณะการศึกษานอกโรงเรียนหรือการศึกษาตามอัธยาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กาญจนา เอกะวิภาต (2543 : 12) กล่าวว่า ด้านการประสานงานกับชุมชน หมายถึง การเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากชุมชนในความสามารถ บุคลิกภาพและความดี เป็นผู้นำชุมชนทางวิชาการ เป็นสมาชิกและสนับสนุนองค์กรวิชาชีพครู รู้จักองค์ประกอบของชุมชนอันเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นอย่างดี สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดี ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดและพัฒนาศึกษา นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และร่วมมือกับชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ดังนั้น บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามที่ได้ศึกษาในงานวิจัยนั้น ควรที่จะประกอบด้วยบทบาท 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษา บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ในเขต กรุงเทพมหานคร ครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาททั้ง 4 ด้าน โดยสอบถามจากผู้บริหารและอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 สถานศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ คือ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารและอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 สถานศึกษา โดยแยกประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่าย และหัวหน้าคณะวิชาช่างอุตสาหกรรมทุกคณะ 5 สถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 43 คน
2. อาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ประจำแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 สถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 258 คน ตามรายละเอียดในตารางที่ 3.2

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะของประชากร คือ กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่าย และหัวหน้าคณะวิชาช่างอุตสาหกรรมทุกคณะ 5 สถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 43 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม

5 สถานศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 258 คน การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ถ้วน สายยศ และอังสนา สายยศ. 2538 : 299) ดังนี้

$$n = N / (1 + Ne^2)$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของกลุ่มประชากร

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน + 5 % ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

เมื่อแทนค่าสูตร จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์ ดังนี้ คือ

$$\begin{aligned} n &= 258 / (1 + 258(.05)^2) \\ &= 156.83 \end{aligned}$$

จากการคำนวณ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ เท่ากับ 157 คน และรวมกับกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารอีก 43 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน

การสุ่มตัวอย่างของกลุ่มอาจารย์ในแต่ละสถาน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเทียบสัดส่วนจากจำนวนอาจารย์ของแต่ละสถานศึกษากับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละสถานศึกษาตามรายละเอียดใน ตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนผู้บริหารและอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ผู้บริหาร				อาจารย์	
	ผอ.	ผช.	ทด.	รวม	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร	1	4	4	9	52	32
วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี	1	4	3	8	55	33
วิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง	1	4	4	9	58	35
วิทยาลัยเทคนิคดุสิต	1	4	3	8	39	24
วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม	1	4	4	9	54	33
รวม	5	20	18	43	258	157

หมายเหตุ ผอ. หมายถึง ผู้อำนวยการ ผช. หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

ทด. หมายถึง หัวหน้าคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม

เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างของอาจารย์กระจายไปทุกแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ที่เปิดสอนในแต่ละสถานศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดให้แจกแบบสอบถามให้กับอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมทุกแผนก แล้วเลือกตัวอย่างตามจำนวนตัวอย่างแต่ละแผนกวิชา ดังตารางที่ 3.2 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยการจับฉลากรายชื่อของอาจารย์วิทยาลัยนั้นๆ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกแต่ละแผนกวิชา

วิทยาลัยเทคนิค	ประชากร													กลุ่มตัวอย่าง											
	แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม													แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม											
	กลโรงงาน	เซมิโกล	ยนต์	ไฟฟ้า	อิเล็กทรอนิกส์	ก่อสร้าง	ไฮดรอลิก	เทคนิคงานช่าง	เทคโนโลยีชุมชน	การประกอบ	ช่างยนต์	รวม	กลโรงงาน	เซมิโกล	ยนต์	ไฟฟ้า	อิเล็กทรอนิกส์	ก่อสร้าง	ไฮดรอลิก	เทคนิคงานช่าง	เทคโนโลยีชุมชน	การประกอบ	ช่างยนต์	รวม	
กาญจนภิเษก มหานคร	13	13	11	7	-	-	-	3	2	3	-	-	8	8	7	4	-	-	-	2	1	2	-	-	32
มีนบุรี	-	-	-	15	15	13	-	3	-	-	-	-	-	55	-	9	9	8	-	2	-	-	5	-	33
ดอนเมือง	5	6	6	11	11	8	-	3	-	-	5	3	3	58	3	7	7	5	2	-	-	-	-	3	35
ดุสิต	-	-	-	-	-	12	9	2	-	-	6	-	-	39	-	-	-	7	1	-	-	4	3	-	24
ราชสีหราชราม	5	7	9	7	8	10	-	2	-	-	6	3	4	54	3	4	5	6	2	-	-	4	-	-	33

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม โดยยึดกรอบแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหาร	จำนวน	10 ข้อ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน	15 ข้อ
3. ด้านการครองตน	จำนวน	10 ข้อ
4. ด้านการประสานงานกับชุมชน	จำนวน	10 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 45 ข้อ ในการประเมินได้แบ่งการประเมินออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าแต่ละระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยใช้กรอบแนวความคิดที่สร้างขึ้น จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน หลักการอาชีวศึกษา หลักสูตรอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา

2. ศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยของ สหส หัสนันท์ (2543 : 127) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ และแบบสอบถามของ กาญจนา เอกะวิภาค (2543 : 21-27) เรื่อง ครูต้นแบบ ประจำปี 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่งานในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 โดยที่ผู้วิจัยศึกษาแนวความคิดจากทฤษฎีหรือกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย โดยการค้นคว้าจากตำราเอกสาร ระเบียบของทางราชการ ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมา กำหนดเป็นแนวทางและกำหนดแบบสอบถาม ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) และความถูกต้องของภาษารวม 5 คน คือ

1. นายสุรศักดิ์ ศรีน้อย ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร
2. นายจ่านง อุไรรัตน์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศกรมอาชีวศึกษา
3. ดร.ศิริพรรณ ชุมนุม ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา
4. ดร.สวัสดิ์ อุดม โภชน์ อธิการวิทยาลัยเจ้าสีสบบางกอก
5. นางเพียงใจ คันธารัตน์ อาจารย์ 2 ระดับ 6 วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร

6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ปรีกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้ มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคจะเชิงเตตรา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมของแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เท่ากับ .99 ดังนี้ ด้านการบริหาร .96 ด้านการจัดการเรียนการสอน .97 ด้านการครองตน .96 ด้านการประสานงานกับชุมชน .97

จากค่าความเชื่อมั่นทั้งภาพรวมและรายด้านข้างต้น มีค่าความเชื่อมั่นสูงกว่าที่กำหนดไว้ ($\alpha = .75$) แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นสามารถที่จะนำไปเก็บข้อมูลได้

3. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บันทึกลงเสนอขออนุญาตให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังที่ได้กำหนดไว้แล้ว
2. นำหนังสือเสนอต่อกรมอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วมาเสนอต่อกองวิทยาลัยเทคนิค เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้กำหนดไว้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตให้เก็บข้อมูล ให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
4. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดรหัสของแบบสอบถาม ติดตามทางโทรศัพท์ และเดินทางไปรับคืนด้วยตนเอง หลังจากที่ได้ไปส่งมอบให้ 1 สัปดาห์ และถ้ายังไม่ได้ รับแบบสอบถาม ผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามใหม่ภายใน 1 สัปดาห์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมาทั้งหมด คัดเลือกเฉพาะที่มีความสมบูรณ์
2. ใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus)
3. ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ
4. ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทำเป็นรายชื่อ เฉพาะด้าน และรวมทุกด้าน แล้วนำเสนอในรูปของตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นเพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) วิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P \leq .05$ โดยทำเป็นรายข้อ เฉพาะด้าน และรวมทุกด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบของตาราง พร้อมคำบรรยายประกอบ

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ค่า t-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทั้ง 4 ฝ่าย และหัวหน้าคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษสอนแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ประกอบด้วย แผนกวิชาช่างก่อสร้าง แผนกวิชาช่างไฟฟ้า แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ แผนกวิชาช่างกลโรงงาน แผนกวิชาช่างยนต์ แผนกวิชาช่างเชื่อม โลหะ แผนกวิชาโยธา แผนกวิชาเทคนิคพื้นฐาน แผนกวิชาเทคโนโลยีพื้นฐาน แผนกวิชาเขียนแบบเครื่องกล แผนกวิชาเทคนิคสถาปัตยกรรม แผนกวิชาสำรวจ แผนกวิชาเคหภัณฑ์ แผนกวิชาการพิมพ์ และแผนกวิชาแว่นตา รวม 5 สถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปของตาราง และบรรยายตารางการเปรียบเทียบค่าสถิติต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ ดังตารางที่ 4.1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน เสนอผลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานกับชุมชน จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ทดสอบความแตกต่างด้วยค่า t-test

ตอนที่ 4 สรุปผลแบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้วิธีเรียงแต่ละด้านตามลำดับความสำคัญของความถี่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง	ผู้บริหาร	40	20.80
	อาจารย์	152	79.20
	รวม	192	100.00
2. วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรีและต่ำกว่า	147	76.60
	สูงกว่าปริญญาตรี	45	23.40
	รวม	192	100.00
3. ประสบการณ์ในการทำงาน	ต่ำกว่า 10 ปี	61	31.80
	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	131	68.20
	รวม	192	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าข้อมูลทั่วไปผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

ตำแหน่ง พบว่า เป็นผู้บริหาร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 ส่วนอาจารย์ มีจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 79.20

วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 ส่วนผู้ที่มีวุฒិการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า จำนวน 147 คน คิดเป็น ร้อยละ 76.60

ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าผู้บริหารและอาจารย์ มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 68.20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคในเขต กรุงเทพมหานคร ในด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานกับชุมชน ดังตารางที่ 4.2-4.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหาร

ด้านการบริหาร	ผู้บริหารและอาจารย์ n = 192		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. มีความสามารถในการจัดทำแผนงาน โครงการ	3.61	.86	มาก	4
2. มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยความ เป็นธรรม	3.57	.86	มาก	3
3. เปิดโอกาสให้อาจารย์ในแผนกทุกคนมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	3.76	1.04	มาก	1
4. มีการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ของแผนงาน โครงการ	3.42	.93	ปานกลาง	6
5. ใช้วิธีการยืดหยุ่นต่อการใช้อำนาจการบริหาร ในแผนก	3.63	.90	มาก	2
6. ประสานงานให้อาจารย์ในแผนกทุกคน ทำงานร่วมมือกัน	3.57	.99	มาก	5
7. มีความสามารถในการจัดบริหารหลักสูตร	3.40	.92	ปานกลาง	7
8. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่บริหาร	3.19	.89	ปานกลาง	10
9. มีความสามารถในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์งานอย่างเป็นระบบ	3.37	.94	ปานกลาง	8
10. ส่งเสริมให้อาจารย์ในแผนกมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพรบ.การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	3.21	1.06	ปานกลาง	9
ค่าเฉลี่ยรวม	3.47	.76	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้า
แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการบริหาร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.47)

เอกสารนี้เป็นเอกสารเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรกคือ ข้อที่ 3 เปิดโอกาสให้
ไม่อาจารย์ในแผนกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย 3.76 ข้อที่ 5 ใช้วิธีการยืดหยุ่นใช้

ต่อการใช้อำนาจการบริหารในแผนก ค่าเฉลี่ย 3.63 และข้อที่ 2 มีความสามารถในการแก้ปัญหา ด้วยความเป็นธรรม ค่าเฉลี่ย 3.57 ตามลำดับ

และค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับคือ ข้อที่ 9 มีความสามารถในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ งานอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ย 3.37 ข้อที่ 10 ส่งเสริมให้อาจารย์ในแผนกมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ค่าเฉลี่ย 3.21 และข้อที่ 8 มีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่บริหาร ค่าเฉลี่ย 3.19 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหารและอาจารย์ n = 192		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. สนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	3.55	.82	มาก	2
2. จัดเนื้อหาการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน	3.34	.91	ปานกลาง	12
3. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจกระบวนการคิดด้วยตนเอง	3.47	.84	ปานกลาง	5
4. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนนักศึกษาเกิดการเรียนรู้	3.52	.94	มาก	3
5. ศึกษาความรู้ไปพร้อมกับนักเรียนนักศึกษาจากสื่อต่างๆ	3.46	.86	ปานกลาง	7
6. ร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้เต็มตามศักยภาพ	3.26	1.00	ปานกลาง	14
7. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับตนเองและสังคมรอบด้าน	3.37	.91	ปานกลาง	11
8. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	3.40	.96	ปานกลาง	8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหารและอาจารย์ n = 192		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
9. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ทางด้าน ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และการกีฬา	3.32	1.01	ปานกลาง	13
10. มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา จากประสบการณ์ตรง	3.38	.94	ปานกลาง	10
11. ให้นักเรียนนักศึกษาฝึกปฏิบัติตามความ ถนัด ของตนเอง	3.39	.92	ปานกลาง	9
12. ให้นักเรียนนักศึกษาทำกิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้จากกลุ่ม	3.25	.89	ปานกลาง	15
13. มีการเสริมแรงจูงใจ ให้นักเรียนนักศึกษา ค้นคว้าแก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.47	.85	ปานกลาง	6
14. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษารวบรวมข้อมูล ความรู้ด้วยตนเอง	3.47	.84	ปานกลาง	4
15. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเป็นคนมีวินัย รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	3.70	.92	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	3.42	.75	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.42)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ ข้อที่ 15 ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเป็นคนมีวินัย รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.70 ข้อที่ 1 สนับสนุนให้ นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.55 และข้อที่ 4 จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 3.52

และค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับคือ ข้อที่ 9 ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและการกีฬา ค่าเฉลี่ย 3.32 ข้อที่ 6 ร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้เต็มตามศักยภาพ ค่าเฉลี่ย 3.26 และข้อที่ 12 ให้นักเรียนนักศึกษาทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ค่าเฉลี่ย 3.25 ตามลำดับให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการครองตน

ด้านการครองตน	ผู้บริหารและอาจารย์ n = 192		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. มีคุณธรรม จริยธรรม ของความเป็นครูที่ดี	3.77	.89	มาก	4
2. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู	3.82	.89	มาก	3
3. เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา เพื่อนครู นักเรียนนักศึกษาและชุมชน	3.69	.88	มาก	9
4. ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือ	3.72	.81	มาก	5
5. มีความสามารถในการคิดไตร่ตรอง อย่างสร้างสรรค์	3.67	.84	มาก	10
6. มีจิตสำนึกในการรักษาผลประโยชน์ ส่วนรวมของประเทศชาติ	3.71	.90	มาก	7
7. มีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน	3.72	.90	มาก	6
8. มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์ ควบคุมตัวเอง ได้ดี	3.70	.83	มาก	8
9. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.84	.80	มาก	2
10. แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับ โอกาส	3.98	.81	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	3.76	.71	มาก	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมด้านการครองตน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (3.76)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ ข้อที่ 10 แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส ค่าเฉลี่ย 3.98 ข้อที่ 9 มีความเชื่อมั่นในตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.84 และข้อที่ 2 มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ค่าเฉลี่ย 3.82

และค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับคือ ข้อที่ 8 มีความสามารถในการคิดไตร่ตรองอย่างสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย 3.70 ข้อที่ 3 เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา เพื่อนครูนักเรียนนักศึกษา และชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.69 และข้อที่ 5 มีความคิดไตร่ตรองอย่างสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย 3.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และเผยแพร่โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ในนามของวิทยาลัยเทคนิคพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และลำดับที่ของผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการประสานงานกับชุมชน

ด้านการประสานงานกับชุมชน	ผู้บริหารและอาจารย์ n = 192		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ได้รับการยอมรับจากชุมชนด้านความรู้ ความสามารถ	3.47	.78	ปานกลาง	1
2. ช่วยเหลือชุมชนด้านวิชาการที่ตนเองถนัด	3.44	.91	ปานกลาง	2
3. สร้างความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษา กับชุมชน ในการร่วมกันจัดการอาชีว ศึกษา	3.40	.92	ปานกลาง	3
4. มีความสามารถในการประสานงานกับ ชุมชน	3.38	.94	ปานกลาง	4
5. สร้างความสามัคคีระหว่างชุมชนกับสถาน ศึกษา	3.34	.98	ปานกลาง	6
6. มีโครงการความร่วมมือกับชุมชน	3.25	.98	ปานกลาง	8
7. มีการสำรวจชุมชนเพื่อให้บริการ	3.08	1.00	ปานกลาง	10
8. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาท ในสถาน ศึกษา	3.13	.94	ปานกลาง	9
9. ยอมรับความคิดเห็นของชุมชน	3.29	.94	ปานกลาง	7
10. ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน	3.35	1.01	ปานกลาง	5
ค่าเฉลี่ยรวม	3.31	.82	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการประสานงานกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.31)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ ข้อที่ 1 ได้รับการยอมรับจากชุมชนด้านความรู้ความสามารถ ค่าเฉลี่ย 3.47 ข้อที่ 2 ช่วยเหลือชุมชนด้านวิชาการที่ตนเองถนัด ค่าเฉลี่ย 3.44 และข้อที่ 3 สร้างความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดการอาชีวศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.40

เอกสารประกอบการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับคือ ข้อที่ 6 มีการสำรวจชุมชนเพื่อให้บริการ ค่าเฉลี่ย 3.25 ข้อที่ 8 ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.13 และข้อที่ 7 มีโครงการความร่วมมือกับชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.08

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นและลำดับที่ของผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค เทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

บทบาทของหัวหน้าแผนก วิชาช่างอุตสาหกรรม	ผู้บริหารและอาจารย์ n = 192		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหาร	3.47	.76	ปานกลาง	2
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.42	.75	ปานกลาง	3
3. ด้านการครองตน	3.76	.71	มาก	1
4. ด้านการประสานงานกับชุมชน	3.31	.82	ปานกลาง	4
ค่าเฉลี่ยรวม	3.49	.68	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ในภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (3.49)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ คือ ด้านการครองตน ค่าเฉลี่ย 3.76 ด้านการบริหาร ค่าเฉลี่ย 3.47 ด้านการจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย 3.42 และด้านการประสานงานกับชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.31

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ทดสอบความแตกต่างด้วยค่า t-test ดังตารางที่ 4.7 – 4.21

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการบริหาร

ด้านการบริหาร	ผู้บริหาร n = 40			อาจารย์ n = 152			t
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีความสามารถในการจัดทำ แผนงาน โครงการ	3.82	.90	มาก	3.55	.84	มาก	1.74
2. มีความสามารถในการแก้ ปัญหาด้วยความเป็นธรรม	3.95	.63	มาก	3.48	.89	ปานกลาง	3.78*
3. เปิดโอกาสให้อาจารย์ใน แผนกทุกคนมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็น	4.05	.84	มาก	3.68	1.07	มาก	2.29*
4. มีการกำกับติดตามผลการ ดำเนินงานของแผนงาน โครง การ	3.62	.70	มาก	3.36	.97	ปานกลาง	1.81
5. ใช้วิธีการยืดหยุ่นต่อการใช้ อำนาจการบริหารในแผนก	3.82	.59	มาก	3.57	.96	มาก	2.01*
6. ประสานงานให้อาจารย์ใน แผนกทุกคนทำงานร่วมมือกัน	3.77	.89	มาก	3.51	1.02	มาก	1.44
7. มีความสามารถในการจัด บริหารหลักสูตร	3.75	.77	มาก	3.30	.94	ปานกลาง	2.72*
8. มีความสามารถในการใช้	3.50	.67	มาก	3.11	.93	ปานกลาง	2.41*

เอกสารนี้เทคโนโลยีที่สมัยใหม่ผู้บริหารใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการบริหาร	ผู้บริหาร n = 40			อาจารย์ n = 152			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
9. มีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานอย่างเป็นระบบ	3.55	.84	มาก	3.32	.96	ปานกลาง	1.32
10. ส่งเสริมให้อาจารย์ในแผนกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	3.52	1.03	มาก	3.13	1.05	ปานกลาง	2.07*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.73	.58	มาก	3.40	.79	ปานกลาง	2.91*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่งด้านการบริหาร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 2. มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นธรรมชาติ ข้อที่ 3. เปิดโอกาสให้อาจารย์ในแผนกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ข้อที่ 5. ใช้วิธีการยึดหยุ่นต่อการใช้อำนาจการบริหารในแผนก ข้อที่ 7. มีความสามารถในการจัดบริหารหลักสูตร ข้อที่ 8. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่บริหาร และข้อที่ 10. ส่งเสริมให้อาจารย์ในแผนกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร n = 40			อาจารย์ n = 152			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	3.62	.70	มาก	3.53	.85	มาก	.62
2. จัดเนื้อหาการเรียนรู้โดยคำนึงถึง ความแตกต่างของผู้เรียน	3.45	.67	ปานกลาง	3.32	.97	ปานกลาง	.95
3. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจ กระบวนการคิดด้วยตนเอง	3.60	.84	มาก	3.44	.85	ปานกลาง	1.05
4. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเกิดการเรียนรู้	3.75	.70	มาก	3.46	.98	ปานกลาง	2.10*
5. ศึกษาความรู้ไปพร้อมกับนักเรียนนักศึกษาจากสื่อต่างๆ	3.65	.73	มาก	3.42	.88	ปานกลาง	1.50
6. ร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนา นักเรียนนักศึกษาให้เต็มตาม ศักยภาพ	3.37	.77	ปานกลาง	3.22	1.06	ปานกลาง	.84
7. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับ ตนเอง และสังคม รอบด้าน	3.60	.84	มาก	3.31	.93	ปานกลาง	1.75
8. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	3.70	.85	มาก	3.32	.98	ปานกลาง	2.22*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร n = 40			อาจารย์ n = 152			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
9. ให้นักเรียนนักศึกษาที่มีความรู้ ทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และ การกีฬา	3.42	.87	ปานกลาง	3.30	1.05	ปานกลาง	.67
10. มีการประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนนักศึกษา จาก ประสบการณ์ตรง	3.55	.74	มาก	3.34	.99	ปานกลาง	1.23
11. ให้นักเรียนนักศึกษาฝึก ปฏิบัติตามความถนัดของตนเอง	3.62	.77	มาก	3.32	.94	ปานกลาง	1.82
12. ให้นักเรียนนักศึกษาทำ กิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ จากกลุ่ม	3.40	.81	ปานกลาง	3.21	.91	ปานกลาง	1.18
13. มีการเสริมแรงจูงใจ ให้ นักเรียนนักศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.70	.68	มาก	3.41	.88	ปานกลาง	2.19*
14. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษารวบรวม ข้อมูลด้วยตนเอง	3.70	.68	มาก	3.42	.88	ปานกลาง	2.14*
15. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเป็น คนมีวินัย รับผิดชอบในการ ปฏิบัติงาน	4.05	.78	มาก	3.61	.93	มาก	3.01*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.61	.58	มาก	3.37	.78	ปานกลาง	1.77

* $p \leq .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.8 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของ หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 4 จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อให้ นักเรียนนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ข้อที่ 8 ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ข้อที่ 13 มีการเสริมแรงจูงใจ ให้นักเรียนนักศึกษาค้นคว้าแก้ปัญหาด้วยตนเอง ข้อที่ 14 ฝึกให้นักเรียน นักศึกษารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และข้อที่ 15 ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเป็นคน มีวินัยรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นอกนั้น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการครองตน

ด้านการครองตน	ผู้บริหาร n = 40			อาจารย์ n = 152			t
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีคุณธรรม จริยธรรม ของ ความเป็นครูที่ดี	4.07	.69	มาก	3.69	.92	มาก	2.89*
2. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู	4.10	.70	มาก	3.75	.92	มาก	2.55*
3. เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับ บัญชา เพื่อนครูนักเรียน นักศึกษาและชุมชน	3.97	.69	มาก	3.61	.92	มาก	2.67*
4. ปฏิบัติตามหลักธรรมของ ศาสนาที่นับถือ	3.95	.63	มาก	3.67	.84	มาก	2.28*
5. มีความสามารถในการคิด ไตร่ตรอง อย่างสร้างสรรค์	3.85	.57	มาก	3.63	.90	มาก	1.86
6. มีจิตสำนึกในการรักษาผล ประโยชน์ส่วนรวมของ ประเทศชาติ	4.05	.87	มาก	3.63	.89	มาก	2.67*
7. มีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วม งาน	3.87	.75	มาก	3.69	.94	มาก	1.29
8. มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์ ควบคุมตัวเองได้ดี	3.85	.73	มาก	3.67	.85	มาก	1.16
9. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.87	.64	มาก	3.84	.83	มาก	.26
10. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับโอกาส	4.2	.56	มาก	3.92	.86	มาก	2.40*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.98	.52	มาก	3.71	.74	มาก	2.58*

* $P \leq .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.9 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการครองตน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่แตกต่างกันคือ ข้อที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรมของความเป็นครูที่ดี ข้อที่ 2 มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ข้อที่ 3 เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา เพื่อนครูนักเรียนนักศึกษาและชุมชน ข้อที่ 4 ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือ ข้อที่ 6 มีจิตสำนึกในการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และข้อที่ 10 แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง
ด้านการประสานงานกับชุมชน

ด้านการประสานงานกับชุมชน	ผู้บริหาร n = 40			อาจารย์ n = 152			t
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. ได้รับการยอมรับจากชุมชน ด้านความรู้ความสามารถ	3.67	.72	มาก	3.42	.79	ปานกลาง	1.78
2. ช่วยเหลือชุมชนด้านวิชาการ ที่ตนเองถนัด	3.67	.76	มาก	3.38	.94	ปานกลาง	1.77
3. สร้างความร่วมมืออันดีระหว่าง สถานศึกษากับชุมชน ในการ ร่วมกันจัดการอาชีวศึกษาศึกษา	3.70	.88	มาก	3.32	.92	ปานกลาง	2.27*
4. มีความสามารถในการประสาน งานกับชุมชน	3.67	.85	มาก	3.30	.94	ปานกลาง	2.25*
5. สร้างความสามัคคีระหว่างชุม ชนกับสถานศึกษา	3.67	.82	มาก	3.25	1.00	ปานกลาง	2.42*
6. มีโครงการความร่วมมือกับชุมชน	3.55	.78	มาก	3.17	1.01	ปานกลาง	2.15*
7. มีการสำรวจชุมชนเพื่อให้ บริการ	3.22	.86	ปานกลาง	3.04	1.03	ปานกลาง	1.03
8. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามี บทบาทในสถาน ศึกษา	3.37	.83	ปานกลาง	3.06	.96	ปานกลาง	1.84
9. ยอมรับความคิดเห็นของชุมชน	3.57	.67	มาก	3.21	.98	ปานกลาง	2.68*
10. ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในชุมชน	3.65	.80	มาก	3.27	1.04	ปานกลาง	2.44*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.57	.66	มาก	3.24	.85	ปานกลาง	2.54*

* $P \leq .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.10 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ด้านการประสานงานกับชุมชน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 3 สร้างความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดการอาชีวศึกษา ข้อที่ 4 มีความสามารถในการประสานงานกับชุมชน ข้อที่ 5 สร้างความสามัคคีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา ข้อที่ 6 มีโครงการความร่วมมือกับชุมชน ข้อที่ 9 ขอมีรับความคิดเห็นของชุมชน และข้อที่ 10 ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม

บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม	ผู้บริหาร n = 40			อาจารย์ n = 152			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
1. ด้านการบริหาร	3.73	.58	มาก	3.40	.79	ปานกลาง	2.91*
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.61	.58	มาก	3.37	.78	ปานกลาง	1.77
3. ด้านการครองตน	3.98	.52	มาก	3.71	.74	มาก	2.58*
4. ด้านการประสานงานกับชุมชน	3.57	.66	มาก	3.24	.85	ปานกลาง	2.25*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.72	.50	มาก	3.43	.71	ปานกลาง	2.92*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.11 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหาร ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการบริหาร

ด้านการบริหาร	ปริญญาตรีและต่ำกว่า n = 147			สูงกว่าปริญญาตรี n = 45			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีความสามารถในการจัดทำ แผนงาน โครงการ	3.58	.79	มาก	3.71	1.05	มาก	-0.73
2. มีความสามารถในการแก้ ปัญหาด้วยความเป็นธรรม	3.51	.83	มาก	3.80	.94	มาก	-1.98*
3. เปิดโอกาสให้อาจารย์ใน แผนกทุกคนมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็น	3.72	1.05	มาก	3.86	.99	มาก	-0.78
4. มีการกำกับติดตามผลการ ดำเนินงานของแผนงานโครง การ	3.36	.89	ปานกลาง	3.62	1.02	มาก	-1.65
5. ใช้วิธีการยืดหยุ่นต่อการ ใช้อำนาจการบริหารในแผนก	3.58	.92	มาก	3.77	.82	มาก	-1.25
6. ประสานงานให้อาจารย์ใน แผนกทุกคนทำงานร่วมมือ กัน	3.51	.96	มาก	3.75	1.09	มาก	-1.40
7. มีความสามารถในการจัด บริหารหลักสูตร	3.33	.90	ปานกลาง	3.62	.98	มาก	-1.84
8. มีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี สมัยใหม่บริหาร	3.12	.86	ปานกลาง	3.42	.98	ปานกลาง	-1.92
9. มีความสามารถในการ วิเคราะห์และสังเคราะห์งาน อย่างเป็นระบบ	3.29	.87	ปานกลาง	3.64	1.09	มาก	-2.21*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านการบริหาร	ปริญญาตรีและต่ำกว่า n = 147			สูงกว่าปริญญาตรี n = 45			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
10. ส่งเสริมให้อาจารย์ในแผนกมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	3.14	1.02	ปานกลาง	3.44	1.15	ปานกลาง	-1.63
ค่าเฉลี่ยรวม	3.41	.72	ปานกลาง	3.66	.85	มาก	-1.91

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการบริหาร โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 2 มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นธรรม และข้อที่ 9 มีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานอย่างเป็นระบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา
ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ปริญญาตรีและต่ำกว่า n = 147			สูงกว่าปริญญาตรี n = 45			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	3.50	.80	มาก	3.71	.86	มาก	-1.48
2. จัดเนื้อหาการเรียนรู้ โดย คำนึงถึงความแตกต่างของผู้ เรียน	3.27	.89	ปานกลาง	3.60	.96	มาก	-2.11*
3. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจ กระบวนการคิดด้วยตนเอง	3.39	.82	ปานกลาง	3.73	.88	มาก	-2.36*
4. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้ เหมาะสม เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเกิดการเรียนรู้	3.44	.94	ปานกลาง	3.75	.90	มาก	-1.92
5. ศึกษาความรู้ไปพร้อมกับ นักเรียนนักศึกษาจากสื่อต่างๆ	3.39	.85	ปานกลาง	3.71	.84	มาก	-2.17*
6. ร่วมมือกับผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนา นักเรียนนักศึกษาให้เต็มตาม ศักยภาพ	3.22	1.01	ปานกลาง	3.35	1.00	ปานกลาง	-.76
7. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ เกี่ยวกับ ตนเอง และสังคม รอบด้าน	3.32	.92	ปานกลาง	3.53	.89	มาก	-1.32
8. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	3.31	.93	ปานกลาง	3.66	1.02	มาก	-2.12*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ปริญญาตรีและต่ำกว่า n = 147			ปริญญาตรีขึ้นไป n = 45			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
9. ให้นักเรียนนักศึกษาที่มีความรู้ ทางด้าน ศิลปวัฒนธรรม ภูมิ ปัญญาไทยและการกีฬา	3.27	1.00	ปานกลาง	3.48	1.05	ปานกลาง	-1.21
10. มีการประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนนักศึกษา จากประสบการณ์ตรง	3.32	.93	ปานกลาง	3.57	.98	มาก	-1.56
11. ให้นักเรียนนักศึกษาฝึกปฏิบัติ ตามความถนัดของตนเอง	3.34	.89	ปานกลาง	3.55	.98	มาก	-1.37
12. ให้นักเรียนนักศึกษาทำ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากกลุ่ม	3.17	.84	ปานกลาง	3.48	1.01	ปานกลาง	-1.87
13. มีการเสริมแรงจูงใจ ให้นักเรียนนักศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.42	.85	ปานกลาง	3.64	.85	มาก	-1.53
14. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษา รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง	3.41	.83	ปานกลาง	3.68	.87	มาก	-1.90
15. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเป็น คนมีวินัย รับผิดชอบในการ ปฏิบัติงาน	3.63	.913	มาก	3.91	.92	มาก	-1.74
ค่าเฉลี่ยรวม	3.36	.72	มาก	3.62	.80	มาก	-2.07*

* $P \leq .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของ หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 2 จัดเนื้อหาการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ข้อที่ 3 ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจกระบวนการคิดด้วยตนเอง ข้อที่ 5 ศึกษาความรู้ไปพร้อมกับนักเรียนนักศึกษาจากสื่อต่างๆ และข้อ 8 ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการครองตน

ด้านการครองตน	ปริญญาตรีและต่ำกว่า n = 147			สูงกว่าปริญญาตรี n = 45			t
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีคุณธรรม จริยธรรม ของ ความเป็นครูที่ดี	3.70	.87	มาก	3.97	.91	มาก	-1.78
2. มีจรรยาบรรณ ในวิชาชีพครู	3.77	.88	มาก	4.00	.90	มาก	-1.48
3. เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับ บัญชา เพื่อนครูนักเรียน นักศึกษาและชุมชน	3.65	.89	มาก	3.80	.86	มาก	-.92
4. ปฏิบัติตามหลักธรรมของ ศาสนาที่นับถือ	3.69	.79	มาก	3.84	.85	มาก	-1.08
5. มีความสามารถในการคิด ไตร่ตรอง อย่างสร้างสรรค์	3.63	.83	มาก	3.80	.89	มาก	-1.10
6. มีจิตสำนึกในการรักษาผล ประโยชน์ส่วนรวมของ ประเทศชาติ	3.65	.86	มาก	3.91	1.01	มาก	-1.63
7. มีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วม งาน	3.68	.88	มาก	3.86	.96	มาก	-1.16
8. มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์ ควบคุมตัวเองได้ดี	3.68	.82	มาก	3.80	.86	มาก	-.79
9. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.84	.79	มาก	3.86	.81	มาก	-1.69
10. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับโอกาส	3.92	.84	มาก	4.17	.68	มาก	-1.83
ค่าเฉลี่ยรวม	3.72	.69	มาก	3.90	.75	มาก	-1.46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของ หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ด้านการครองตน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่มีข้อที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา
ด้านการประสานงานกับชุมชน

ด้านการประสานงานกับชุมชน	ปริญญาตรีและต่ำกว่า n = 147			สูงกว่าปริญญาตรี n = 45			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. ได้รับการยอมรับจากชุมชน ด้านความรู้ความสามารถ	3.46	.76	ปานกลาง	3.53	.86	มาก	-.52
2. ช่วยเหลือชุมชนด้านวิชาการ ที่ตนเองถนัด	3.42	.92	ปานกลาง	3.53	.86	มาก	-.71
3. สร้างความร่วมมืออันดี ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดการอาชีว ศึกษา	3.35	.91	ปานกลาง	3.57	.96	มาก	-1.42
4. มีความสามารถในการ ประสานงานกับชุมชน	3.34	.91	ปานกลาง	3.51	1.03	มาก	-1.06
5. สร้างความสามัคคีระหว่างชุม ชนกับสถานศึกษา	3.31	.98	ปานกลาง	3.44	.98	ปานกลาง	-.78
6. มีโครงการความร่วมมือกับชุม ชน	3.21	.98	ปานกลาง	3.37	.98	ปานกลาง	-.95
7. มีการสำรวจชุมชนเพื่อให้ บริการ	3.06	.99	ปานกลาง	3.15	1.04	ปานกลาง	-.55
8. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามี บทบาทในสถาน ศึกษา	3.06	.93	ปานกลาง	3.33	.97	ปานกลาง	-1.65
9. ยอมรับความคิดเห็นของ ชุมชน	3.25	.94	ปานกลาง	3.42	.91	ปานกลาง	-1.06
10. ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.32	1.02	ปานกลาง	3.44	.96	ปานกลาง	-.68
ค่าเฉลี่ยรวม	3.28	.82	ปานกลาง	3.43	.85	ปานกลาง	-1.07

เอกสารนี้ ล้อมในชุมชน จำนวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ค่าเฉลี่ยรวม ห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการประสานงานกับชุมชน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่มีข้อที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานครจำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวม

บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม	ปริญญาตรีและต่ำกว่า n = 147			สูงกว่าปริญญาตรี n = 45			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
1. ด้านการบริหาร	3.41	.72	ปานกลาง	3.66	.85	มาก	-1.91
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.36	.72	ปานกลาง	3.62	.80	มาก	-2.07*
3. ด้านการครองตน	3.72	.69	มาก	3.90	.75	มาก	-1.46
4. ด้านการประสานงานกับชุมชน	3.28	.82	ปานกลาง	3.43	.85	ปานกลาง	-1.07
ค่าเฉลี่ยรวม	3.44	.66	ปานกลาง	3.65	.74	มาก	-1.79

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
ด้านการบริหาร

ด้านการบริหาร	ต่ำกว่า 10 ปี n = 61			ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป n = 131			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีความสามารถในการจัดทำ แผนงาน โครงการ	3.55	.84	มาก	3.64	.86	มาก	-.62
2. มีความสามารถในการแก้ ปัญหาด้วยความเป็นธรรม	3.39	.88	ปานกลาง	3.66	.84	มาก	-2.03*
3. เปิดโอกาสให้อาจารย์ใน แผนกทุกคนมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็น	3.70	1.05	มาก	3.78	1.03	มาก	-.50
4. มีการกำกับติดตามผลการ ดำเนินงานของแผนงานโครง การ	3.44	.95	ปานกลาง	3.41	.92	ปานกลาง	.20
5. ใช้วิธีการยืดหยุ่นต่อการใช้ อำนาจการบริหารในแผนก	3.65	.85	มาก	3.61	.93	มาก	.26
6. ประสานงานให้อาจารย์ใน แผนกทุกคนทำงานร่วมมือกัน	3.36	.94	ปานกลาง	3.67	1.01	มาก	-2.02*
7. มีความสามารถในการจัด บริหารหลักสูตร	3.29	.97	ปานกลาง	3.45	.90	ปานกลาง	-1.08
8. มีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี สมัยใหม่บริหาร	3.11	.89	ปานกลาง	3.23	.90	ปานกลาง	-.87
9. มีความสามารถในการ วิเคราะห์และสังเคราะห์งาน อย่างเป็นระบบ	3.34	.96	ปานกลาง	3.38	.93	ปานกลาง	-.30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ด้านการบริหาร	ต่ำกว่า 10 ปี n = 61			ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป n = 131			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
10. ส่งเสริมให้อาจารย์ในแผนกมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	3.10	.97	ปานกลาง	3.23	1.10	ปานกลาง	-3.4
ค่าเฉลี่ยรวม	3.40	.72	ปานกลาง	3.51	.78	มาก	-8.9

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.17 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 2 มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นธรรม และข้อที่ 6 ประสานงานให้อาจารย์ในแผนกทุกคนทำงานร่วมมือกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี n = 61			ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป n = 131			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	3.62	.83	มาก	3.51	.81	มาก	.81
2. จัดเนื้อหาการเรียนรู้ โดย คำนึงถึงความแตกต่าง ของผู้เรียน	3.36	.96	ปานกลาง	3.34	.90	ปานกลาง	.12
3. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจ กระบวนการคิดด้วยตนเอง	3.47	.80	ปานกลาง	3.47	.87	ปานกลาง	.01
4. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้ เหมาะสม เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเกิดการเรียนรู้	3.45	.95	ปานกลาง	3.54	.93	มาก	-.61
5. ศึกษาความรู้ไปพร้อมกับ นักเรียนนักศึกษาจากสื่อต่างๆ	3.49	.84	ปานกลาง	3.45	.87	ปานกลาง	.25
6. ร่วมมือกับผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนา นักเรียนนักศึกษาให้เต็มตาม ศักยภาพ	3.19	.99	ปานกลาง	3.28	1.01	ปานกลาง	-.54
7. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ เกี่ยวกับ ตนเอง และสังคม รอบด้าน	3.29	.90	ปานกลาง	3.41	.92	ปานกลาง	-.82
8. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	3.34	.92	ปานกลาง	3.42	.98	ปานกลาง	-.55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี n = 61			ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป n = 131			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
9. ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ ทางด้านศาสนา ศิลป วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และการกีฬา	3.39	1.05	ปานกลาง	3.29	1.00	ปานกลาง	.60
10. มีการประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนนักศึกษา จากประสบการณ์ตรง	3.31	.99	ปานกลาง	3.41	.92	ปานกลาง	-.73
11. ให้นักเรียนนักศึกษาฝึกปฏิบัติ ตามความถนัดของตนเอง	3.32	.94	ปานกลาง	3.41	.91	ปานกลาง	-.64
12. ให้นักเรียนนักศึกษา ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนเรียนรู้จากกลุ่ม	3.18	.92	ปานกลาง	3.28	.88	ปานกลาง	-.73
13. มีการเสริมแรงจูงใจให้ นักเรียนนักศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.40	.78	ปานกลาง	3.50	.88	มาก	-.70
14. ร่วมมือกับผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนา นักเรียนนักศึกษาให้เต็มตาม ศักยภาพ	3.42	.82	ปานกลาง	3.50	.86	มาก	-.58
15. ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเป็น คนมีวินัยรับผิดชอบในการ ปฏิบัติงาน	3.57	.78	มาก	3.76	.97	มาก	-1.3
ค่าเฉลี่ยรวม	3.39	.72	ปานกลาง	3.44	.76	ปานกลาง	-.45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จากตารางที่ 4.18 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของ หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่มีข้อที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
ด้านการครองตน

ด้านการครองตน	ต่ำกว่า 10 ปี n = 61			ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป n = 131			t
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. มีคุณธรรม จริยธรรม ของ ความเป็นครูที่ดี	3.67	.85	มาก	3.81	.90	มาก	-1.04
2. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู	3.73	.89	มาก	3.87	.88	มาก	-.96
3. เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับ บัญชา เพื่อนครูนักเรียน นักศึกษาและชุมชน	3.65	.96	มาก	3.70	.85	มาก	-.39
4. ปฏิบัติตามหลักธรรมของ ศาสนาที่นับถือ	3.63	.89	มาก	3.77	.77	มาก	-1.04
5. มีความสามารถในการคิด ไตร่ตรอง อย่างสร้างสรรค์	3.72	.96	มาก	3.65	.79	มาก	.49
6. มีจิตสำนึกในการรักษาผล ประโยชน์ส่วนรวมของ ประเทศชาติ	3.62	.85	มาก	3.76	.92	มาก	-1.0
7. มีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วม งาน	3.77	.90	มาก	3.70	.91	มาก	.42
8. มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์ ควบคุมตัวเองได้ดี	3.77	.93	มาก	3.68	.78	มาก	.64
9. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.88	.89	มาก	3.83	.75	มาก	.42
10. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับโอกาส	4.06	.79	มาก	3.94	.82	มาก	.94
ค่าเฉลี่ยรวม	3.75	.74	มาก	3.77	.69	มาก	-.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.19 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน ด้านการครองตน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่มีข้อที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาท ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
ด้านประสานงานกับชุมชน

ด้านการประสานงานกับชุมชน	ต่ำกว่า 10 ปี n = 61			ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป n = 131			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. ได้รับการยอมรับจากชุมชน ด้านความรู้ความสามารถ	3.49	.82	ปานกลาง	3.47	.76	ปานกลาง	.15
2. ช่วยเหลือชุมชนด้านวิชาการ ที่ตนเองถนัด	3.44	.94	ปานกลาง	3.45	.90	ปานกลาง	-.05
3. สร้างความร่วมมืออันดี ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดการอาชีว ศึกษา	3.32	.88	ปานกลาง	3.44	.94	ปานกลาง	-.79
4. มีความสามารถในการ ประสานงานกับชุมชน	3.27	.85	ปานกลาง	3.42	.97	ปานกลาง	-1.02
5. สร้างความสามัคคีระหว่างชุม ชนกับสถานศึกษา	3.34	.94	ปานกลาง	3.34	1.00	ปานกลาง	.05
6. มีโครงการความร่วมมือกับชุม ชน	3.24	.97	ปานกลาง	3.25	.98	ปานกลาง	-.08
7. มีการสำรวจชุมชนเพื่อให้ บริการ	3.11	.98	ปานกลาง	3.06	1.01	ปานกลาง	.29
8. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามี บทบาทในสถาน ศึกษา	3.09	.88	ปานกลาง	3.14	.97	ปานกลาง	-.31
9. ยอมรับความคิดเห็นของ ชุมชน	3.34	.91	ปานกลาง	3.26	.95	ปานกลาง	.52
10. ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในชุมชน	3.30	.96	ปานกลาง	3.30	1.03	ปานกลาง	.06
ค่าเฉลี่ยรวม	3.30	.80	ปานกลาง	3.32	.84	ปานกลาง	-.14

จากตารางที่ 4.20 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการประสานงานกับชุมชนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่มีข้อแตกต่าง

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม

บทบาทของหัวหน้าแผนก วิชาช่างอุตสาหกรรม	ต่ำกว่า 10 ปี n = 61			ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป n = 131			t
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	
1. ด้านการบริหาร	3.40	.72	ปานกลาง	3.50	.78	มาก	-0.89
2. ด้านการจัดการเรียน การสอน	3.39	.72	ปานกลาง	3.44	.76	ปานกลาง	-0.45
3. ด้านการครองตน	3.75	.74	มาก	3.77	.69	มาก	-0.20
4. ด้านการประสานงาน กับชุมชน	3.30	.80	ปานกลาง	3.32	.84	ปานกลาง	-0.14
ค่าเฉลี่ยรวม	3.46	.64	ปานกลาง	3.51	.70	มาก	-0.46

จากตารางที่ 4.21 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่มีด้านที่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติมในแต่ละด้านเรียงตามลำดับความสำคัญ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการบริการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน จำนวน 192 คน เรียงลำดับจาก จำนวนมากไปหาน้อย ผลสรุป ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.22 แสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ

บทบาทหัวหน้าแผนก	ความถี่
1. ด้านการบริหาร	
1. มีวิสัยทัศน์	2
2. ควรได้รับการคัดเลือกจากอาจารย์ในแผนก	2
3. มีความสามารถในการบริหารงานบุคคล	1
4. มีความสามารถในการประสานการทำงานของอาจารย์กับผู้บริหาร	1
5. มีความสามารถด้านการจัดการบริหารตามมาตรฐานที่กำหนด	1
6. มีความจริงใจในการบริหาร	1
7. ให้ความสนใจในการการทำหน้าที่หัวหน้าแผนกให้มากขึ้น	1
8. รู้ระเบียบในการบริหารงาน	1
9. มีมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงาน	1
10. มีการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น	1
11. มีการประเมินหัวหน้าแผนกก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง	1
12. ควรกระจายงานให้อาจารย์ทุกคนได้รับผิดชอบตามความสามารถ	1
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	
1. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน	2
2. จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสม	2
3. จัดห้องกิจกรรมด้านวิชาการ	2
4. จัดการเรียนการสอนตามความสามารถของอาจารย์	1
5. ควรจัดเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	1
6. สนับสนุนการศึกษาดูงาน	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

บทบาทหัวหน้าแผนก	ความถี่
3. ด้านการครองตน	
1. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่อาจารย์	3
2. มีบุคลิกภาพที่น่าเลื่อมใส	1
3. มีการเสียสละไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน	1
4. ตรงต่อเวลา	1
5. มีจิตใจเอื้อเฟื้อแก่เพื่อนร่วมงาน	1
6. ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน	1
4. ด้านการประสานงานกับชุมชน	
1. ประสานงานกับหน่วยงานอื่นและชุมชนให้มากขึ้น	2
2. ควรจัดให้มีการประชุมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาให้มากขึ้น	1
3. ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ ทำงานร่วมกัน	1
4. สามารถปรับเปลี่ยนแนวความคิดการเข้าสู่ชุมชน	1
5. จัดการศึกษาตามความต้องการของชุมชน	1
6. ศึกษานโยบายของสถานศึกษาที่มีต่อชุมชนให้ชัดเจน	1

จากตาราง 4.22 พบว่า ความคิดและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร มีผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ด้านการบริหาร

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสม และจัดห้องกิจกรรม ด้านการครองตน มีผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่อาจารย์ และด้านการประสานงานกับชุมชน มีผู้ให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น และชุมชนให้มากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสรุปผลการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

5.2 สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและอาจารย์ ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกช่างอุตสาหกรรม 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและอาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างของประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 สถานศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 43 คน และกลุ่มอาจารย์ จำนวน 157 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 200 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้น โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย แล้วนำไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้กับผู้บริหารและอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคเชิงเตตรา จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (α -Coefficient) ปรากฏว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .99

3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ไปยังวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร 5 สถานศึกษา รวม 200 ฉบับ ได้รับคืน 192 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตาราง พร้อมกับการบรรยายประกอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากร 2 กลุ่ม วิเคราะห์ด้วยค่า t-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus)

5.4 สรุปผลการวิจัย

5.4.1 สรุปผลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่ง ผู้บริหาร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80

อาจารย์ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 79.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรีและต่ำกว่า จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 76.60 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40

3. ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 68.20

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประสานงานกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการครองตน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมในภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหาร ด้านการครองตน ด้านการประสานงานกับชุมชน แตกต่างกัน และด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกัน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหาร คือ มีวิสัยทัศน์ ควรได้รับการคัดเลือกจากอาจารย์ในแผนก มีความสามารถในการบริหารงานบุคคล มีความสามารถในการประสานการทำงานของอาจารย์กับผู้บริหาร มีความสามารถด้านการบริหารตามมาตรฐานที่กำหนด

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน

จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสม จัดห้องกิจกรรมด้านวิชาการ จัดการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นการฝ่าฝืนตามความสามารถของอาจารย์ จัดเทคนิคการสอนที่หลากหลาย

ไม่มีการคืนใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ด้านการครองคน คือ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่อาจารย์ ยึดมั่นในคำสอนของศาสนา มีบุคลิกภาพที่น่าเลื่อมใส มีการเสียดสีไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน

4. ด้านการประสานงานกับชุมชน คือ ประสานกับหน่วยงานอื่นและชุมชนให้มากขึ้น ควรจัดให้มีการประชุมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาให้มากขึ้น ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชน สถานประกอบการ ทำงานร่วมกัน สามารถปรับเปลี่ยนแนวความคิดเข้าสู่ชุมชน

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองคน และด้านการประสานงานกับชุมชน อภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.5.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะหัวหน้าแผนกทำหน้าที่ผู้บริหารระดับต้น ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ทำหน้าที่ผู้สอนและหน้าที่พิเศษ เป็นการปฏิบัติงานหลายหน้าที่ แต่ไม่มีอำนาจสั่งการในการบริหาร ทำให้ผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร สีเมือง (2544 : 135) เรื่อง บทบาทที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ เล็บครุฑ (2542 : บทคัดย่อ) เรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าแผนกวิชา คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูอาจารย์ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารของหัวหน้าแผนกวิชา คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้าน เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการครองคน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประสานงานกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อภิปรายผลเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

- ด้านการครองตน ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวมของด้านนี้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่าหัวหน้าแผนกทำหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับต้นของสถานศึกษา ดังนั้นจะต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งด้านส่วนตัวและส่วนรวม ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้เรียน เพื่อจะทำได้รับการสนับสนุนเป็นผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป ดังที่ ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2530:250-253) กล่าวว่า ในการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนก บทบาทที่แสดงออกมาในรูปพฤติกรรมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการปฏิบัติงาน ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ สันตยากร (2536 : 90) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกแต่งกายได้เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่อาจารย์ การแต่งกายแสดงถึงบุคลิกภาพ รสนิยม ทำให้บุคคลอื่นเกิดความเชื่อมั่นในบุคลิกภาพ ดังที่ พงษ์ศักดิ์ บัวหยาด (2543 : 161) กล่าวว่า การแต่งกายในปัจจุบันจะให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลโดยทั่วไป ต้องคำนึงถึงความสุภาพเรียบร้อย สะอาด ถูกต้องตามกาลเทศะ ประหยัดตามสถานะเศรษฐกิจและสังคม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสามารถในการคิดไตร่ตรองอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า หัวหน้าแผนกเป็นผู้บริหารระดับต้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย ทำให้ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเอง ให้เป็นที่ยอมรับของอาจารย์ในแผนก ซึ่งมีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ ดังที่ ธิดา บุญย่นขาว (2541 : 79) กล่าวว่า การคิดไตร่ตรองนั้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของและเหตุการณ์ต่างๆ

ด้านการบริหาร ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวมของด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า หัวหน้าแผนกจะต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับต้น ปกครองอาจารย์และนักเรียนนักศึกษา ให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของทางราชการ และปฏิบัติหน้าที่ที่ผู้สอน จึงทำให้มีโอกาสดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารได้น้อยลง และหัวหน้าแผนกจะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งของผู้บริหาร เป็นอันดับแรก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ เพิ่มทรัพย์ (2533 : บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมของผู้นำและการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนก คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม

และพาณิชยกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 6 พบว่า ระดับพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้าแผนก

การปฏิบัติตามภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนกวิชาทั้งสองมีการปฏิบัติงานมาก ทุกภาระกิจ โดยที่หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม จะต้องทำหน้าที่ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย เป็นอันดับแรก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเปิดโอกาสให้อาจารย์ในแผนกได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า หัวหน้าแผนกได้แสดงบทบาทด้านการบริหาร โดยให้อาจารย์ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ตามความรู้ความสามารถ ทำให้เกิดความพอใจ และมีความสามัคคีในการปฏิบัติงานร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนีย์ โอนทยานนท์ (2522 : 76-77) เรื่อง บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาค พบว่า หัวหน้าแผนกวิชาควรมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่เชื่อถือของทุกคนและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่บริหาร ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกไม่ได้แสดงความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานของแผนก เช่น การนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานในด้านต่างๆ ดังที่ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 233) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความขยันขันแข็งในการทำงาน มีความรอบคอบ อุทิศเวลาให้แก่ราชการ ศึกษาหาความรู้ ปรับปรุงตนให้ทันต่อวิทยาการสมัยใหม่

ด้านการจัดการเรียนการสอน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวมของด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า หัวหน้าแผนกมีหน้าที่ควบคุม ดูแล ติดตามการเรียนการสอน เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ให้คำแนะนำและประสานงานให้ทำงานร่วมกัน แก้ปัญหาเกี่ยวกับการสอน แต่หัวหน้าแผนกได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานหลายหน้าที่ ทำให้ไม่สามารถดูแลการสอนและแก้ปัญหาให้แก่อาจารย์ ทำให้เห็นว่าหัวหน้าแผนกมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 6) กล่าวว่า ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ต้องพิจารณาบทบาทตนเองว่า การจัดการเรียนการสอนที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ มีคุณภาพเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย และสังคมโลกในปัจจุบันเพียงไร และสอดคล้องกับ สุรพงษ์ เปล่งรัศมี (2533 : 19) กล่าวว่า หัวหน้าแผนกจะต้องมีความรู้ ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ เป็นผู้ที่อาจารย์ในแผนกเต็มใจให้ความช่วยเหลือ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเป็นคนมีวินัย รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกสามารถควบคุมดูแล ด้านการเรียนการสอน โดยจัดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาตามความรู้ความสามารถ ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนนักศึกษามีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามที่มอบหมาย ดังที่ กาญจนา เอกะวิภาค (2543 : 8 -11) กล่าวว่า การจัด

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องจัดให้นักเรียนนักศึกษาได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ การแก้ปัญหา จัดกิจกรรมและสถานการณ์ ให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้นักเรียนนักศึกษาทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่า หัวหน้าแผนกไม่มีโอกาสควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมระหว่างการเรียนอย่างใกล้ชิด เพราะหัวหน้าแผนกก็ต้องใช้เวลาเตรียมการเรียนการสอนของตนเอง ดังที่ กาญจนา เอกะวิภาต (2543 : 8-11) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน

ด้านการประสานงานกับชุมชน ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวมของด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่าหัวหน้าแผนกมีภาระหน้าที่สำคัญอยู่ในสถานศึกษา เช่น ด้านการประสานความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับผู้บริหาร ด้านการเรียนการสอน และสถานศึกษาไม่มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับชุมชน ทำให้ไม่สามารถไปประสานงานกับชุมชนได้อย่างเต็มที่ ดังที่ ชม ภูมิภาค (2525 : 272) กล่าวว่า การประสานสัมพันธ์กับชุมชนเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานแบบเป็นมิตรระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้รับการยอมรับจากชุมชนด้านความรู้ความสามารถ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า หัวหน้าแผนกได้แสดงความรู้ความสามารถในด้านต่างๆให้ชุมชนได้รับรู้และเป็นที่ยอมรับ เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ทำให้ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 152) กล่าวว่า การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ถ้าชุมชนเห็นการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ก็จะเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนภาระหน้าที่และเป้าหมายของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการสำรวจชุมชนเพื่อให้บริการ ทั้งนี้เป็นเพราะหัวหน้าแผนกไม่ทราบนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของสถานศึกษากับชุมชน จึงทำให้หัวหน้าแผนกไม่สามารถวางแผนการประสานงานกับชุมชนได้ ดังที่ ก่อ สวัสดิ์พานิช (อ้างในสัมฤทธิ์ วงศ์ทองดี. 2533 : 2) กล่าวว่า สถานศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วยการสนับสนุนทางการเงิน อุปกรณ์การเรียนการสอน

5.5.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพ มหานคร จำแนกตามตำแหน่ง

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ท่านไปเผยแพร่หรือใช้ในการค้าเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้าน ในภาพรวมแตกต่างกัน ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากท่านไปใช้

ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าหัวหน้าแผนกได้รับการคัดเลือกโดยผู้อำนวยการ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ผู้บริหารเห็นว่าหัวหน้าแผนกเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีความสามารถ มีความมั่นใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายได้เป็นอย่างดี ส่วนอาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกไม่ได้มาจากการคัดเลือกของอาจารย์ในแผนก ทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ ดังที่ อรุณ รักธรรม (2527 : 153) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคิดพัฒนางานของตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522 : 170) กล่าวว่า ในสังคมประชาธิปไตยต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานเป็นหมู่คณะ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกรู้ว่าเป็นเจ้าของหน่วยงาน และทำให้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน และนอกนั้นแตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า หัวหน้าแผนกได้ควบคุมติดตามดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และแก้ปัญหาการสอน ทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียนนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน ดังที่ สุมิตร คุณานุกร (2518 : 130) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใด ขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นสำคัญ ว่าได้ให้ความรู้ตรงรายวิชาเอาใจใส่การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และผู้บริหารให้คำชี้แนะ สร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี ร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้เต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่า หัวหน้าแผนกได้เห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้สำหรับการเรียนการสอน เพราะทำให้นักเรียนนักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้เร็ว เข้าใจได้ง่ายขึ้น เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนนักศึกษาเกิดความสนใจต่อการเรียนรู้ แต่อาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกไม่ได้มีการวางแผนประสานความร่วมมือกับอาจารย์ เพื่อพัฒนาเกี่ยวกับทางด้านเทคโนโลยี สอดคล้องกับ เมธิ ลิ้มอักษร (2520 : 48) กล่าวว่า การใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ทำให้สามารถเกิดการเรียนรู้ได้เร็วและเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียน

ด้านการบริหาร พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าหัวหน้าแผนกที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ พยายามที่จะใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เป็นประโยชน์ เพื่อบริหารงานตามที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จ แต่อาจารย์เห็นว่าการบริหารงานของหัวหน้าแผนก ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่มีความรู้ความสามารถและไม่เป็นที่ยอมรับ เกิดปัญหาการทำงานและไม่สามารถประสานความร่วมมือ

ในการทำกิจกรรมของอาจารย์ในแผนก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ศรีน้อย (2537 : 25) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรม ของหัวหน้าแผนกวิชาคหกรรมทั่วไป ในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา พบว่า การเข้าสู่ตำแหน่งของหัวหน้าแผนกวิชา ไม่มีรูปแบบมาตรฐาน ไม่มีการสอบคัดเลือก ไม่มีการเลือกตั้งจากผู้ร่วมงานอย่างจริงจัง บางครั้งผู้บริหารสถานศึกษาดัดสินใจเป็นคนเลือกเอง ด้วยเหตุนี้เองอาจเป็นสาเหตุให้หัวหน้าแผนกวิชา ขาดความรู้ ความเข้าใจและวิธีการทำงาน ขาดคุณสมบัติของผู้บริหารที่ดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นธรรม เปิดโอกาสให้อาจารย์ทุกคนในแผนกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ใช้วิธียืดหยุ่นต่อการใช้อำนาจการบริหารในแผนก มีความสามารถในการจัดการบริหาร หลักสูตร มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่บริหาร และการส่งเสริมให้อาจารย์ในแผนกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่า หัวหน้าแผนกได้พยายามทำหน้าที่ผู้บริหารในการแก้ปัญหาขัดแย้ง โดยพิจารณาศึกษาเหตุผลประกอบการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงาน แต่อาจารย์เห็นว่า หัวหน้าแผนกไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการบริหารงาน และไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ ดังที่ สุรพงษ์ เปล่งรัศมี (2533 : 19) กล่าวว่า หัวหน้าแผนกจะต้องมีความรู้ ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ เป็นผู้ที่อาจารย์ในแผนกเต็มใจให้ความช่วยเหลือ

ด้านการครองตน พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่า หัวหน้าแผนกได้ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้ผู้บริหารส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งที่สูงขึ้น แต่อาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกควรให้ความยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงานอย่างเท่าเทียมกัน และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของแผนกและประเทศชาติ จึงจะทำให้อาจารย์เกิดความศรัทธานับถือ และเต็มใจในการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ดังที่ ประจง ประสารจำ (2541 : 51 -52) เห็นว่า คุณธรรมของครูนั้นเป็นการกำหนดกรอบแนวทางแห่งการประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เหมาะสมกับคำว่าครู จะเป็นคุณค่าสำหรับตัวครูเอง ทั้งสังคมและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ มีคุณธรรมจริยธรรมของความเป็นครูที่ดี มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา เพื่อนครู นักเรียนนักศึกษา และชุมชน ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือ มีจิตสำนึกในการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่า หัวหน้าแผนกปฏิบัติหน้าที่ที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของแผนกและประเทศชาติเป็นหลัก แต่อาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกคำนึงถึงประโยชน์ของตนเอง เพื่อให้มีตำแหน่งสูงขึ้น

ทำให้อาจารย์ไม่ให้ความเคารพนับถือ ดังที่ วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2523 : 75)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า มิใช่เพื่อเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวว่า คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหารให้ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และมีศีลธรรม

ด้านการประสานงานกับชุมชน พบว่า มีความเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าหัวหน้าแผนกมีบทบาทและศักยภาพในการประสานงานกับชุมชน ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการหรือชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาร่วมกัน แต่อาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกมีหน้าที่และความรับผิดชอบการปฏิบัติงานในสถานศึกษาหลายด้าน ทำให้ไม่สามารถไปประสานงานกับชุมชนได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร สีเมือง (2544 : 135) เรื่อง บทบาทที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ ด้านการบริการชุมชน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ สร้างความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการร่วมกันจัดอาชีวศึกษา มีความสามารถในการประสานงานกับชุมชน สร้างความสามัคคีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา มีโครงการความร่วมมือกับชุมชน ขอมรับการความคิดเห็นของชุมชน ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่า หัวหน้าแผนกได้ใช้ความพยายามในการประสานงานกับชุมชน ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการเพื่อจัดการอาชีวศึกษาร่วมกัน ทำให้เกิดการประหยัดในการลงทุนทางด้านการศึกษาเป็นอย่างมาก แต่อาจารย์เห็นว่าหัวหน้าแผนกไม่ได้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ แต่พยายามมอบหมายให้อาจารย์ในแผนกเป็นผู้รับผิดชอบ ดังที่ กาญจนา เอกะวิภาต (2543 : 12) กล่าวว่า การเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากชุมชนในความสามารถ บุคลิกภาพและความดี เป็นผู้นำชุมชนทางวิชาการ เป็นสมาชิกและสนับสนุนองค์กรวิชาชีพครู รู้จักองค์ประกอบของชุมชนอันเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นอย่างดี สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดี ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดและพัฒนาการศึกษา สามารถนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้อของผู้เรียน และร่วมมือกับชุมชน ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5.5.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม กรณีเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพฯ มหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีวุฒิกการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และที่มีวุฒิกการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า เห็นว่าหัวหน้าแผนกทำหน้าที่ผู้บริหารระดับต้น ต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ระเบียบของกรมอาชีวศึกษา และที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการเท่านั้น จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ วิเชียร สีมือง (2544 : 86) เรื่อง บทบาทที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน และนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่าหัวหน้าแผนกได้ศึกษาความรู้ทางด้านวิชาการ ทำหน้าที่ประสานงาน ควบคุม ดูแลสนับสนุนติดตามการเรียนการสอน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียน การจัดการกิจกรรมการเรียนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน และให้ความช่วยเหลือแก่อาจารย์ในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน ทำให้ผลดีแก่นักเรียนนักศึกษา แต่ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่า เห็นว่าหัวหน้าแผนกไม่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน ทำให้ไม่มีความเชื่อถือ เพราะเห็นว่าไม่สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2542 : 12) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตามศักยภาพ ความสนใจของตนเอง โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ค้นพบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีครูคอยสนับสนุนช่วยเหลือ แนะนำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง จัดเนื้อหาการเรียนรู้อยู่ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจกระบวนการคิดด้วยตนเอง ศึกษาความรู้ไปพร้อมกับนักเรียนนักศึกษาจากสื่อต่างๆ ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่าหัวหน้าแผนกมีความรู้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สามารถอธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ทำให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี แต่ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า เห็นว่าหัวหน้าแผนกจะใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อตอบสนองการปฏิบัติตามคำสั่งหรือจากงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ จึงไม่สามารถดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของแผนกได้อย่างเต็มที่ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 11-12) กล่าวว่า ลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น หมายถึง ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข

ด้านการครองตน พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า เห็นว่าหัวหน้าแผนก

เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ จึงทำให้ได้รับการสนับสนุนให้เป็นผู้บริหารระดับสูงต่อไป ดังที่ สมใจ เขียวสด (2533 : 7) กล่าวว่า สภาพคุณงามความดีที่สะสมอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดสำนึกได้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่งดีถูกต้องตามปทัสถานของสังคม แล้วนำมายึดถือประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เป็นนิสัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านการบริหาร พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า เห็นว่าหัวหน้าแผนกมีความเชื่อมั่นในตนเอง ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนี้อย์ โนนทยานนท์ (2522 : 76-77) เรื่อง บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาค พบว่า หัวหน้าแผนกวิชาควรมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่เชื่อถือของทุกคนและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นธรรม มีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีเห็นว่า หัวหน้าแผนกบริหารงานโดยใช้เหตุผลในการพิจารณาตัดสินใจ และให้ความเป็นธรรมกับเพื่อนร่วมงาน ส่วนผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าเห็นว่า หัวหน้าแผนกไม่มีความเป็นธรรมกับเพื่อนร่วมงาน จึงทำให้เกิดปัญหาการบริหารงานของหัวหน้าแผนก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สหัฐ หัสนันท์ (2543 : 14) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ พบว่า การบริหารงานของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะว่าหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ขาดความรู้ ขาดความสามารถทางด้านการบริหาร

ด้านการประสานงานกับชุมชน พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า เห็นว่าหัวหน้าแผนกต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหารและผู้สอน ทำให้ไม่สามารถประสานงานกับชุมชนได้เต็มที่ และไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความร่วมมือเกี่ยวกับชุมชน ทำให้ชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาน้อย ดังที่ ลัดดา เสนาะพิน (2537 : 29-31) กล่าวว่า เหตุผลและความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของสถานศึกษา เพราะว่าการศึกษาคือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สถานศึกษาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา และดำรงอยู่ได้ด้วยการสนับสนุนจากชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสฬส สิงห์ขวา (2527 : 70) เรื่อง ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.5.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้านในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป เห็นว่าหัวหน้าแผนกเมื่อได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ ก็จะใช้ความพยายามประสานงานกับอาจารย์ในแผนก และศึกษาหาความรู้ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน แผนกให้มีความเจริญก้าวหน้า ดังที่ จินตนา จันทร์เข้ม (2519 : 70) กล่าวว่า การเพิ่มความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ความสามารถของบุคคลเกี่ยวกับปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลเป็นคนที่มีความภาคภูมิใจ และจะทำให้หน่วยงานนั้นมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสูงขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป เห็นว่าหัวหน้าแผนกนั้นเป็นผู้บริหารระดับต้น จำเป็นต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อำนวยการ และพยายามพัฒนาตัวเองให้มีความรู้ มีความสามารถ มีความชำนาญในการบริหารงาน ทำให้มีโอกาสดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ดังที่ วิจิตร วรุตบางกูร (2524 : 80) กล่าวว่า ความรู้และประสบการณ์ในการบริหาร จะช่วยทำให้ผู้บริหารคาดการณ์มองเห็นปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานได้อย่างตลอด

ด้านการบริหาร พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป เห็นว่า หัวหน้าแผนกมีหน้าที่ประสานงานระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์ เพื่อให้เกิดสำเร็จในการปฏิบัติงาน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากอาจารย์เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกายรัตน์ เขียวรัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนาตนเองของหัวหน้าแผนกวิชา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า หัวหน้าแผนกได้พัฒนาตนเองในด้านการบริหาร ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเสนอความคิดเห็น ให้ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ มีความสามารถในการแก้ปัญหา ด้วยความเป็นธรรม ประสานงานให้อาจารย์ในแผนกทุกคนทำงานร่วมมือกัน ทั้งนี้เพราะว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี เห็นว่าหัวหน้าแผนกปฏิบัติงานเพื่อตนเอง ไม่พยายามที่จะประสานงานให้เกิดความมือ และไม่มี ความยุติธรรม แต่ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป เห็นว่าหัวหน้าแผนกได้ใช้เหตุผล และประสานงานเป็นอย่างดีแล้ว

เรื่อง บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาต่อกรณีเทศการศึกษ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ในคณะวิชาพื้นฐาน วิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา พบว่าครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นว่า หัวหน้าแผนกวิชา มีบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่ามีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป เห็นว่าหัวหน้าแผนกได้จัดการเรียนการสอนด้านช่างอุตสาหกรรม เน้นการฝึกทางด้านภาคปฏิบัติ และเน้นให้นักเรียนนักศึกษาแต่ละคนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะออกไปประกอบอาชีพได้ มีนิสัยรักในการทำงาน มีทัศนคติที่ดี พร้อมทั้งจะออกไปประกอบอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ดังที่ สมพร ไชยะ (2539 : 2) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐาน ในอนาคต และเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้ว ให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน หรือ เปลี่ยนอาชีพใหม่ให้ดีกว่าเดิม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านการครองตน พบว่ามีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป เห็นว่าที่หัวหน้าแผนกทำหน้าที่ทั้งผู้บริหารและผู้สอน นอกจากเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ในสาขาวิชาที่รับผิดชอบแล้ว จะต้องคุณสมบัติพิเศษไปจากอาชีพอื่น เช่น มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติดีทั้งกายและวาจา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเชษฐ์ คำนุชนารถ (2533 : 7) เรื่อง การสร้างแบบทดสอบวัดคคค 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความรู้สึกรู้จักคิด คีจาม ที่สะสมอยู่ในจิตใจของบุคคล เป็นตัวควบคุมให้การประพฤติปฏิบัติเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง และคีจาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ด้านการประสานกับชุมชน พบว่า มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็น เพราะผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป เห็นว่า หัวหน้าแผนกไม่สามารถที่จะปฏิบัติงาน ด้านการประสานงานกับชุมชน ได้อย่างเต็มที่ เพราะมีภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการหลายหน้าที่ สอดคล้อง กับงานวิจัยของ โสพส สิงห์ขวา (2527 : 70) เรื่อง ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ศึกษาธิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์ แตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา รอดแก้ว (2529 : 90) เรื่อง การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน ที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.6.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองตน และด้านการประสานงานกับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการครองตนอยู่ในระดับมาก และด้านการประสานงานกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง และเรียงลำดับดังนี้ คือ ด้านการครองตน ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประสานงานกับชุมชน ดังนี้

1. ด้านการครองตน จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านนี้อยู่ในระดับที่หนึ่ง เห็นได้ว่าหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมได้ประพฤติปฏิบัติตามหลักศีลธรรมอันดี มีคุณธรรม จริยธรรม เหมาะสมกับความเป็นครู ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญต่อการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม ทำหน้าที่หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม และควรส่งเสริมให้หัวหน้าแผนกมีความสามารถในการคิด ไตร่ตรองอย่างสร้างสรรค์ ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา เพื่อนครู นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีความมั่นคงทางอารมณ์ ควบคุมตัวเองได้ดี

2. ด้านการบริหาร จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านนี้อยู่ในระดับที่สอง เห็นได้ว่าหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารงานของแผนกอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม จะต้องศึกษาหาความรู้และทักษะทางด้านการบริหารให้มากขึ้น เช่น เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมัยบริหาร การส่งเสริมให้อาจารย์ในแผนกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาจากตำรา การฝึกอบรม ฝึกอบรม เพื่อนำมาบริหารงานแผนกตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านนี้อยู่ในระดับที่สาม จะเห็นได้ว่าหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม มีความรู้ความสามารถทางด้านการจัดการเรียนการสอน ของแผนกอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ควรจะศึกษาหาความรู้และทักษะเกี่ยวกับทางด้านการจัดการ

เรียนการสอนให้มากขึ้น เช่น การให้นักเรียนนักศึกษาทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม การร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้เต็มตามความสามารถ โดยการศึกษาจากตำรา การฝึกอบรม สัมมนา เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ด้านการประสานงานกับชุมชน จากผลการวิจัยพบว่า จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านนี้อยู่ในระดับที่สี่ จะเห็นได้ว่าหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม มีความรู้ความสามารถทางการประสานงานกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม และต้องศึกษาเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือกับชุมชน การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในสถานศึกษา การสำรวจชุมชนเพื่อให้บริการ เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

5.6.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับกรมอาชีวศึกษา

จากผลการวิจัย สามารถเสนอแนะต่อกรมอาชีวศึกษา ดังต่อไปนี้

สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพิจารณาคัดเลือก ผู้ที่จะทำหน้าที่ หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม โดยต้องเน้นด้านการครองตนของหัวหน้าแผนกวิชา ได้แก่ แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู มีคุณธรรม จริยธรรมของความเป็นครูที่ดี พร้อมกับคำนึงถึงด้านอื่นไปพร้อมกันด้วย

5.6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรศึกษาวิจัยในเรื่อง บทบาทความร่วมมือกับชุมชนของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาวิจัยในเรื่อง การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในสถานศึกษาของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาวิจัยในเรื่อง บทบาทการสำรวจชุมชนเพื่อให้การบริการของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุรวงศ์. 2527. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรมอาชีวศึกษา. 2537. ระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยระเบียบการบริหารสถานศึกษา(ฉบับที่2)
พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ : เอกสารอัดสำเนา.
- กรมอาชีวศึกษา. 2543. รายงานประจำปี 2542-2543. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา เอกะวิภาต. 2543. ครุต้นแบบปี 2543. กรุงเทพฯ : มปท.
- กิติ ตย์คานนท์. 2534. เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : ไชยเชษฐ์.
- กิติมา ปรีดีดิลก. 2529. ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธารการพิมพ์.
- โกศล วิรัชดิษฐ์. 2519. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช 2518. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ประสานมิตร.
- โกสินทร์ รังสยาพันธ์. 2530. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2532. หลักสูตรวิชา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.
- จันทน์ อโณทยานนท์. 2522. “บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตจำนงค์ กิติเกียรติ และ ชัยวัฒน์ สิทธิภราดร. มปป. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : คุณพินอักษรกิจ.
- จินตนา กลัดอ่ำ. 2532. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- จินตนา จันทร์แย้ม. 2519. “การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา ศรีน้อย. 2537. “การศึกษาพฤติกรรมของหัวหน้าแผนกวิชาคหกรรมทั่วไป ในวิทยาลัยเทคนิค
กรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีว
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เจริญ ไวรวัจนกุล. 2531. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ชม ภูมิภาค. 2525. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยยุทธ ศรีขจร และคณะ. 2533. ภารกิจของผู้บริหารการศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. 2531. การบริหารและการนิเทศภายใน. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณรงค์ เต็งประชา. 2530. รายงานสัมพันธในธุรกิจอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ถวิล เกื้อกลวงศ์. 2530. การศึกษาการบริหารสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ธิดา บุญย่านขาว. 2541. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์.

ธีระวุฒิ บุญยโสภณ. 2536. ปรัชญาทางอาชีพและเทคนิคศึกษา. นนทบุรี : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ธีระพล เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2533. เทคนิคและระบบการผลิตทางอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. 2525. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เอสเอ็มเอ็ม.

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. 2529. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพ.

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. 2534. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บพิศการพิมพ์.

นุชนารถ สุนทรพันธ์. 2533. การอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บรรจง ชูสกุลชาติ. 2532. "แนวทางในการจัดการศึกษาในอนาคต." สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ : 11

บุญนำ เลาสถิตย์. 2525. "บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 5." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประกายรัตน์ เขียวรัตน์. 2543. "การพัฒนาตนเองของหัวหน้าแผนกวิชา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ประจง ประสารน้ำ. 2541. "ภาวะผู้นำ." เพิ่มผลผลิต. 33(7) : 51-52.

ประภาส สีอำไพ. 2531. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราชญา กล้าผจญ. 2542. ภาวะผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปริญญา รอดแก้ว. 2529. "การศึกษางานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

พงษ์ศักดิ์ บัวหยาด. 2543. การพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพ. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์.

พนัส หันนาคินทร์. 2529. หลักการบริหารในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พระเทพวิสุทธิเมธี. 2529. ธรรมสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พิพัฒน์ เพิ่มทรัพย์. 2533. " การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำและการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกคณะวิชาช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 6." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภิญโญ สาธร. 2523. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ค.ศ. การพิมพ์.

เมธี ลิ้มอักษร. 2520. การบริหารศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัตน์ฐา ชุมพาลี. 2542. “บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาต่อกรณีเทศการศึกษ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ในคณะวิชาพื้นฐาน วิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา.”วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

รุ่ง แก้วแดง. 2540. ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : พิมเณศ พรินตติ้ง เซ็นต์เตอร์.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

ลัดดา เสนาะพิน. 2537. “ประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ในการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ลัดดา เสนาวงษ์. 2532. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิเศษฐ์การพิมพ์.

วัชรินทร์ เล็บครุฑ. 2542. “พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของหัวหน้าแผนกวิชาคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ.”วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. 2523. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิเชียร สีเมือง. 2544. “บทบาทที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้.”วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ศุภดี บุญดวงศ์. 2528. อาชีพศึกษาเบื้องต้น. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2526. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.

สมใจ เขียวสด. 2533. “คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บังคับบัญชาผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.”วิทยาลัยครูธนบุรี.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2521. การบริหารบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2526. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สมพร ไชยะ. 2539. การอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สมมาตร แก้วลาข. 2528. “การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สหัส หัสนันท์. 2543. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้.” วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สัมฤทธิ์ วงศ์ทองดี. 2533. “พฤติกรรมกรรมการบริหารงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปกร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540. การเรียนรู้ชุมชนทรัพยากรในตน. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

ลำออง พ่วงบุตร. 2529. “อาชีวศึกษา...ทางที่มองเห็น.” วารสารอาชีวศึกษา. 2(23) : 22

สุมิตร คุณานุกร. 2518. เกณฑ์การประเมินผลโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุรเชษฐ์ คำนุชนารถ. 2533. “การสร้างแบบทดสอบวัดอคติ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.” ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สุรพงษ์ เปล่งรัศมี. 2533 “คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัย เทคนิค กรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.

สุรางค์ จันทร์อม. 2529. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.

สุวิทย์ มูลคำ. 2542. แพ้สะสมงาน. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ทีพีพรินต์.

เสนาะ ดิเขาว์. 2521. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2522. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

โสพล สิงห์ขวา. 2527. “ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.”

เอกสารนี้ ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอสงวนสิทธิ์ใน การคัดลอกและเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์. หากต้องการนำเอกสารนี้ไปใช้ กรุณาติดต่อขอสงวนสิทธิ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์.

อนันต์ สันตยากร. 2536. การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของครูช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร. 2524 . “ท่านจะเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดีได้อย่างไร.” วารสารกรมบัญชีกลาง. 22(5) : 9-10

อรุณ รักธรรม. 2527. หลักมนุษยสัมพันธ์การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

Halpin, Andrew .W. 1966. **Theory and Research in Education.** New York : Macmillan Company.

Good, Cater V. 1973. **Dictionary of Educational.** New York : MaGrow Hill. Book Company Inc.

Hoyle, Eric. 1986. **The Role of the Teacher.** London : Routedge&Regan paul.

Simon, Herbert A. 1976. **Administrative Behavior A Study of Dicision Making Process in Administration Organization.** New York : The Pree Press, Collier Mcmillan.

Kavieff, Melvin C . 1966 . **Requirement for Selected Occupations in the Automative Industry with Implications for Technical Education at the Post Secondary Level.** Doctoral Dissertation Detroit, The Wayne State University.

C.W., Nichols. 1976. **Vocational Education : a Vital American Resource.** Unpublished manuscript. Kent State University.. Department of Vocational Education. Kent. Ohio.

Hersey , Paul and Blanchard, Kenneth H. 1988 . **Management of Organizational Behavior : Utilizing Human Resources.** Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๒๕๕ / 2544

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของนายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.วีระพันธ์	โชติวนิช	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปรีชาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	กรรมการ
ผศ.ดร.เนาวรัตน์	วิไลชนม์	กรรมการ
ดร.ณรงค์	พิมสาร	กรรมการ
ดร.วีระพันธ์	โชติวนิช	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2544

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

กณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2544

นายพงศศิศิลป์ รัตนอุดม รหัสประจำตัว 42064134 ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคในเขตกรุงเทพมหานคร (DEPARTMENT HEAD ROLES IN TECHNICAL COLLEGE IN BANGKOK)" โดยมี รศ.ดร.สมพร ไชยะ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.วีระพันธ์ ไชตวนิช เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2544

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัดชู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504 /2021

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สวัสดิ์ อุดมโกชน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขต
กรุงเทพมหานคร ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่
แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บ
ข้อมูลของ นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 /2021

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ศิริพรรณ ชุมนุม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะ ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

เอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 /2021

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายจ่านงค์ อุไรรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ทม 1504 /2021

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสุรศักดิ์ ศรีน้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อกำวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504 /2021

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางเพียงใจ คันธารัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขต
กรุงเทพมหานคร ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่
แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บ
ข้อมูลของ นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ใบความรู้ใดๆที่ส่ง อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504 / 2415

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
  2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
  3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ” และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2544 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อปฏิบัติราชการแทนคณบดี ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

แบบมีลิขสิทธิ์
แม้ว่าใครเห็นแต่ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

ที่ ทม 1504 / 2343

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

| มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

ด้วย นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์
 อุดสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ บทบาทของ
 หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร ” คณะครุศาสตร์
 อุดสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยใน
 สถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
 มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธรงค์ ทิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

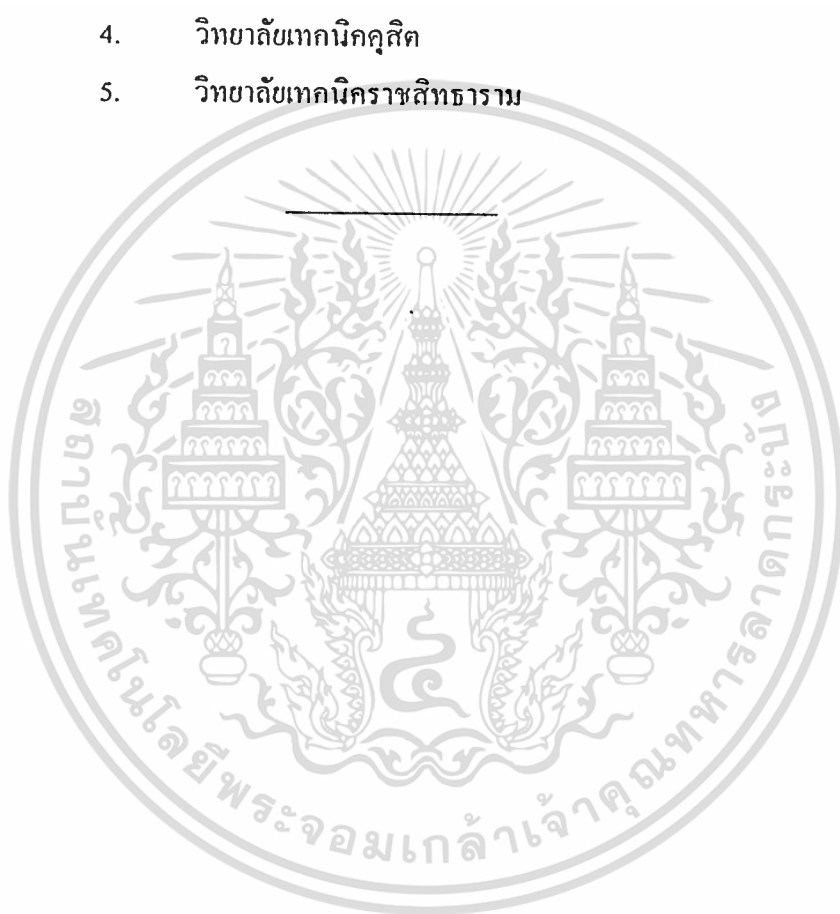
โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3269040 เอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
โดย นายพงศ์ฉิลป์ รัตนอุดม

1. วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร
2. วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
3. วิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง
4. วิทยาลัยเทคนิคคูสิต
5. วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท.ว.ย.ศ. 5645

106

20 มิ.ย. 44

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

กองวิทยาลัยเทคนิค

โทร. 2822551-2

ที่

วันที่ 20 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา ผ่าน สน.

ตรวจสอบ: 112 20.6.44

ด้วย นายพงศ์สิทธิ์ รัตนอุดม อาจารย์ 2 ระดับ 6 วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประสงค์จะขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร" จากผู้บริหาร และอาจารย์ สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง

กองวิทยาลัยเทคนิคพิจารณาแล้ว เห็นสมควรอนุญาตให้ นายพงศ์สิทธิ์ รัตนอุดม ดำเนินการ เก็บข้อมูลเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

1. อนุญาตให้ นายพงศ์สิทธิ์ รัตนอุดม เก็บข้อมูลได้
2. ลงนามในหนังสือถึงคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังแนบ
3. มอบกองวิทยาลัยเทคนิคแจ้งสถานศึกษา

(นางสุมาลย์ พิระพล)

นักวิชาการศึกษา 6 รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค

1. อนุมัติ
1. อนุมัติ
3. ลงนามแล้ว

(นางสิริรักษ์ รัชชานติ)

ศึกษานิเทศก์ 9 รักษาการในตำแหน่ง

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

ไม่มีกรณียกเว้นอื่นใด

ที่ ศธ 0907/ 3065

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

20 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ทม 1504/2415 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ขออนุญาตให้ นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหาร
อาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของหัวหน้าแผนก
วิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร” ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ กรมอาชีวศึกษาพิจารณาอนุญาตให้ นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม เก็บข้อมูลเพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวได้ และเมื่อทำการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอให้แจ้งผลการวิจัยให้กรมอาชีวศึกษา
ทราบด้วย จักขอขอบคุณมาก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางฉวีรัชนี รัชชสาณติ)

ศึกษานิเทศก์ 9 รัชชการใจเด่นแห่ง

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

กองวิทยาลัยเทคนิค

โทร. 2822551-2 ต่อ 1511

โทรสาร 2829354

<http://www.dovenet.moe.go.th/webtech/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษา บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการครองคนและด้านการประสานงานกับชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูลและนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางให้หัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมได้พัฒนาตนเอง และเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาส่งเสริมและปรับปรุงให้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานในแผนก คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง
2. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงด้วยตัวของท่านเอง โดยไม่จำเป็นต้องจำแนกคำตอบของท่านจะเหมือนผู้อื่นหรือไม่ และท่านไม่ต้องลงชื่อเมื่อตอบคำถามเสร็จแล้ว
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ หรือสภาพทางราชการของท่านแต่ประการใด และข้อมูลที่ท่านตอบจะเก็บไว้เป็นความลับ
4. คำตอบหรือข้อมูลที่ได้จะไม่เสนอเป็นรายบุคคล แต่จะเสนอในภาพรวม

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้มี 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 4 ด้าน
จำนวน 45 ข้อ

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงสภาพความจริงของท่านมากที่สุด

1. ตำแหน่งหน้าที่งานในปัจจุบัน

- ผู้อำนวยการ
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
- หัวหน้าคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม
- อาจารย์แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม

2. ระดับการศึกษา

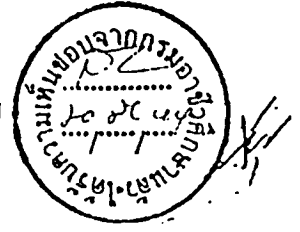
- ปริญญาตรีและต่ำกว่า
- สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ต่ำกว่า 10 ปี
- ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2

บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ในแต่ละข้อจะมีตัวเลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ขอให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว ซึ่งมีความหมายดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
มาก	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ปานกลาง	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
น้อย	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

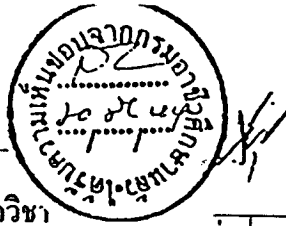
ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open End Questions) โดยให้ท่านระบุความคิดเห็นเพิ่มเติมในแต่ละด้าน
ตัวอย่างการตอบส่วนที่ 1

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ..... ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นให้ครบทุกข้อ

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านการบริหาร ความสามารถในการแก้ปัญหา.....	...✓..	.....	.....	.....	.....

คำอธิบาย

ข้อที่ 1. ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมากที่สุด ของระดับความคิดเห็น หมายความว่า ท่านมีความเห็นด้วยกับบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับความสามารถในการแก้ปัญหา ระดับมากที่สุด
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

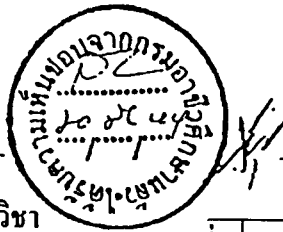

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชา ช่างอุตสาหกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการบริหาร					
1	มีความสามารถในการจัดทำแผนงานโครงการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	เปิดโอกาสให้อาจารย์ในแผนกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	มีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานของแผนงานโครงการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	ใช้วิธีการยืดหยุ่นต่อการใช้อำนาจการบริหารในแผนก.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	ประสานงานให้อาจารย์ในแผนกทุกคนทำงานร่วมมือกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7	มีความสามารถในการจัดบริหารหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
8	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่บริหาร.....	.....	.....	.....	.....	.....
9	มีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานอย่างเป็นระบบ.....	.....	.....	.....	.....	.....
10	ส่งเสริมให้อาจารย์ในแผนกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมในด้านการบริหาร (โปรดระบุเป็นข้อ ๆ)

.....
 .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 - ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชา ช่างอุตสาหกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการจัดการเรียนการสอน					
1	สนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	จัดเนื้อหาการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจกระบวนการคิดด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาเกิดการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	ศึกษาความรู้ไปพร้อมกับนักเรียน นักศึกษาจากสื่อต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	ร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้เต็มตามศักยภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
7	ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับตนเอง และสังคมรอบด้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8	ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี.....	.....	.....	.....	.....	.....
9	ให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และการกีฬา.....	.....	.....	.....	.....	.....
10	มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา จากประสบการณ์ตรง.....	.....	.....	.....	.....	.....
11	ให้นักเรียนนักศึกษาฝึกปฏิบัติตามความถนัดของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
12	ให้นักเรียนนักศึกษาทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารเปลี่ยนแปลง เรียนรู้จากกลุ่ม.....

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชา ช่างอุตสาหกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13	มีการเสริมแรงจูงใจให้นักเรียนนักศึกษา กันคว่ำแก้ปัญหาด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
14	ฝึกให้นักเรียนนักศึกษารวบรวมข้อมูล ความรู้ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
15	ฝึกให้นักเรียนนักศึกษาเป็นคนมีวินัย รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมในด้านการจัดการเรียนการสอน (โปรดระบุเป็นข้อ ๆ)

.....

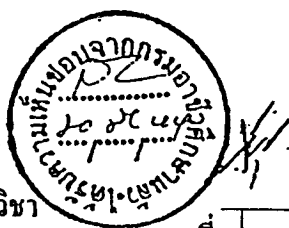
.....

.....

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชา ช่างอุตสาหกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการครองตน						
1	มีคุณธรรมจริยธรรมของความเป็นครูที่ดี..	.....	.....	.....	.....	.....
2	มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา เพื่อนครู นักเรียนนักศึกษาและชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือ..	.....	.....	.....	.....	.....
5	มีความสามารถในการคิดไตร่ตรอง อย่าง สร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	มีจิตสำนึกในการรักษาผลประโยชน์ ส่วนรวมของประเทศชาติ.....	.....	.....	.....	.....	.....
7	มีความยุติธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชา ช่วงอุตสาหกรรม	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด
8	มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์ ควบคุมตัวเองได้ดี.....	.....	.....	.....	.....
9	มีความเชื่อมั่นในตนเอง.....	.....	.....	.....	.....
10	แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส.....	.....	.....	.....	.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมในด้านการครองตน (โปรดระบุเป็นข้อ ๆ)

.....

.....

.....

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชา ช่วงอุตสาหกรรม	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด
ด้านการประสานงานกับชุมชน					
1	ได้รับการยอมรับจากชุมชนด้านความรู้ความสามารถ.....	.....	.....	.....	.....
2	ช่วยเหลือชุมชนด้านวิชาการที่ตนเองถนัด.....	.....	.....	.....	.....
3	สร้างความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดการอาชีวศึกษา.....	.....	.....	.....	.....
4	มีความสามารถในการประสานงานกับชุมชน.....	.....	.....	.....	.....
5	สร้างความสามัคคีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....
6	มีโครงการความร่วมมือกับชุมชน.....	.....	.....	.....	.....
7	มีการสำรวจชุมชนเพื่อให้บริการ.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	บทบาทของหัวหน้าแผนกวิชา ช่างอุตสาหกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในสถานศึกษา.....					
9	ยอมรับความคิดเห็นของชุมชน.....					
10	ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน.....					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมในด้านการประสานงานกับชุมชน (โปรดระบุเป็นข้อ ๆ)

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายพงศ์ศิลป์ รัตนอุดม
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2505
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	82/478 หมู่ที่ 3 ถนนรามอินทรา แขวงมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 6
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2531 สำเร็จการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2534 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (วิศวกรรมอุตสาหกรรม - เครื่องมือกล) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์ ปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้